

φοιτήτρια Λήδα Μπαρού
επιβλέπων Κώστας Αδαμάκης
βόλος | μάρτιος 2014
πανεπιστήμιο Θεσσαλίας
τμήμα αρχιτεκτόνων μηχανικών

Επισκέψιμο οινοποιείο στο Κτήμα Τατοΐου
αποκατάσταση λειτουργίας και αναβίωση της αμπελοοινικής δραστηριότητας

Αρχικά, θα ήθελα να εκφράσω τις θερμές ευχαριστίες μου στον επιβλέποντα καθηγητή μου Κώστα Αδαμάκη, για το ενδιαφέρον και την συνολική βοήθεια που μου προσέφερε προκειμένου να ολοκληρωθεί η εργασία αυτή.

Ιδιαίτερες ευχαριστίες στον Σταύρο Γανωτή και τους συνεργάτες του και τη Μίκα για πολύτιμη υλική τους βοήθειά, καθώς και στη Μαρία για τις γνώσεις της.

Ένα μεγάλο ευχαριστώ στους γονείς μου για την πρακτική υποστήριξη και συνεχή ενθάρρυνση μέχρι σήμερα.

Τέλος, θα ήθελα να ευχαριστήσω τους φίλους μου Αννίτα, Αρχοντή, Ήλια, Κωνσταντίνο, Μήτσο, Στέφανο, Έφη, Μένια, Νίκο και Μάριο για την βοήθεια και τη συμπαράσταση τους.

The current thesis concerns the design of a new wine production unit followed by vineyard cultivation in the Tatoí Estate, in Attiki.

The Tatoí Estate, well known as the residence of the ex royal family of Hellas is situated at the southeast foot of mount Parnes and covers the same area as the ancient Municipality of Dekeleia. Despite its present decline and lack of exploitation, in the past it has been a model of autonomous farming with rich cattle growth and extensive agricultural activity. The wine production activity bloomed and wine under the name "Oinos Dekeleias" has been one of the most remarkable profit sources for the farm.

In recent years, there has been an effort regarding the reopening of the Estate and the enhancement not only of its natural beauty but also of its architectural heritage based on the axis of original production. Having this initiative as motivation, the building of a new winery is proposed in the historical centre of the farm and in the heart of the ex agriculture and cattle-raising unit.

The new uses are being developed on three thematic axes namely education, recreation and production respectively.

The first two axes are included integrally in the environment of the existing buildings while the third is to the south, where the old vineyards used to be. The existing buildings now host the information center, administration hall, wine museum, reading

room, wine lab, exhibition and accommodation centre.

The recreation character that is being offered in the Estate is based on the predominance of nature. Therefore, the winery design follows the logic of minimal intervention respecting the substance of the ground and the surrounding nature making sure that most of it is below ground level. Adopting the pattern of the linear arrangement of the new vineyards which are being placed on both sides and the gentle incline of the mountain, the winery, due to its long and slopy roofs which are being extended to meet the ground, becomes totally integrated in one with the landscape. It is being developed in three levels including areas for production, administration and reception and waiting rooms for the public, offering views to the vineyards and the forest from the entrance level.

The challenge of the current design lies on the fact that new interventions are being invited to deal with a place of memory and exceptional as well as symbolic merit as a national monument of recent history and cultural heritage. The vine and enological activity revival modifies the park into a dynamic touristic destination while offering multiple activities which aim at a sustainable development.

abstract

**a winery in the Tatoí Estate,
open to the public**
function restoration and vine and enological activity revival

περίληψη

Η παρούσα διπλωματική εργασία αφορά στο σχεδιασμό μίας νέας οινοποιητικής μονάδας παραγωγής συνοδευόμενη από καλλιέργειες αμπελιών εντός του Κτήματος Τατοΐου Αττικής.

Το Κτήμα Τατοΐου, γνωστό και ως η κατοικία της πρώην βασιλικής οικογένειας της Ελλάδος, τοποθετείται στις νοτιοανατολικές παρυφές της Πάρνηθας και καλύπτει την επικράτεια του αρχαίου Δήμου Δεκελείας. Παρόλο που σήμερα παρακμάζει εγκαταλελειμμένο και ανεκμετάλλευτο, στο παρελθόν υπήρξε πρότυπο δείγμα αυτόνομου αγροκτήματος με πλούσια κτηνογεωτροφική παραγωγή και εκτεταμένες καλλιέργειες. Η οινοποιητική δραστηριότητα άνθιζε, ενώ αποτέλεσε μία από τις σημαντικότερες πηγές εσόδων για το κτήμα παράγοντας κρασί με την επωνυμία «οίνος Δεκελείας».

Τα τελευταία χρόνια γίνεται μία προσπάθεια για την επαναλειτουργία του κτήματος και την ανάδειξη όχι μόνο του φυσικού πλούτου αλλά και της αρχιτεκτονικής του κληρονομιάς με άξονα την επαναφορά της πρωτογενούς παραγωγής. Έχοντας ως έναυσμα την πρωτοβουλία αυτή, προτείνεται η δημιουργία ενός νέου οινοποιείου εντός του ιστορικού κεντρικού πυρήνα του κτήματος και στην καρδιά της άλλοτε παραγωγικής αγροκτηνοτροφικής μονάδας.

Οι νέες χρήσεις αναπτύσσονται σε τρεις θεματικούς άξονες εκπαίδευσης, αναψυχής και παραγωγής αντίστοιχα. Οι δύο πρώτοι εντάσσονται στο περιβάλλον των υφιστάμενων κτιρίων ενώ ο τρίτος τοποθετείται νοτιότερα στα ίχνη των αμπελώνων που υπήρχαν στο παρελθόν. Τα υφιστάμενα κτίρια φιλοξενούν

πλέον ένα κέντρο ενημέρωσης, χώρους διοίκησης, μουσείο οίνου, αναγνωστήριο, οινολογικό εργαστήριο, χώρους έκθεσης, εστίασης και φιλοξενίας.

Η υπεροχή της φύσης υπήρξε η βάση του χαρακτήρα της αναψυχής που προσφέρει το κτήμα, έτσι και σχεδιασμός του οινοποιείου ακολουθεί τη λογική της ήπιας παρέμβασης σεβόμενος το ανάγλυφο του εδάφους και το έντονο φυσικό τοπίο και προβλέπει το μεγαλύτερο μέρος του να είναι υπόσκαφο. Υιοθετώντας τη μορφή της γραμμικής διάταξης των νέων αμπελώνων που τοποθετούνται εκατέρωθεν και την ήπια κλίση του βουνού το οινοποιείο γίνεται ένα με το τοπίο χάρη στις κεκλιμένες και επιμήκεις στέγες του που εκτείνονται για να συναντήσουν το έδαφος. Αναπτύσσεται σε 3 επίπεδα και περιλαμβάνει χώρους παραγωγής, διοίκησης, υποδοχής και αναμονής κοινού, προσφέροντας θέα προς τους αμπελώνες και το δάσος από το επίπεδο της εισόδου.

Η πρόκληση του σχεδιασμού έγκειται στο γεγονός ότι οι νέες επεμβάσεις καλούνται να συνδιαλαγούν με ένα τόπο μνήμης με ιδιαίτερη ιστορική και συμβολική αξία ως μνημείο της νεότερης ιστορίας και της πολιτιστικής κληρονομιάς της χώρας. Η αναβίωση της αμπελοοινικής δραστηριότητας μετατρέπει το πάρκο σε ένα δυναμικό τουριστικό προορισμό, έχοντας ως πρόθεση να παρέχει πολλαπλές δραστηριότητες προωθώντας την αειφόρο ανάπτυξή του.

περιεχόμενα

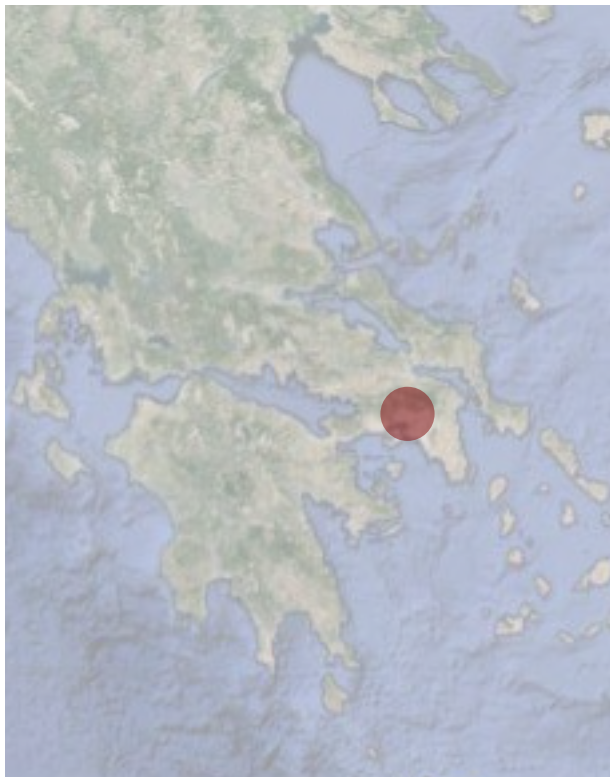
01	ανάλυση περιοχής
10	τοποθεσία
11	δίκτυο κυκλοφορίας
12	ιστορική αναδρομή
15	φυσικό περιβάλλον
16	κτιριακές εγκαταστάσεις
20	αποτύπωση υφιστάμενων κτιρίων
02	οινοποίηση
30	γραμμή παραγωγής
03	πρόταση
36	σχεδιαστικές αρχές
40	άξονας I εκπαίδευση
48	άξονας II αναψυχή
54	άξονας III παραγωγή

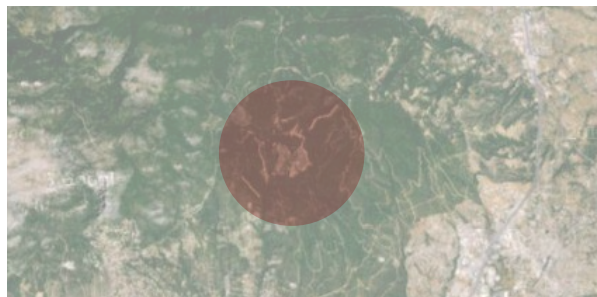
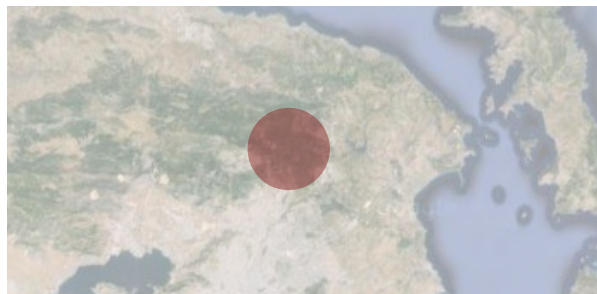

01 ανάλυση περιοχής

Οινοποιείο στο κτήμα Τατοΐου
αποκατάσταση λειτουργίας και αναβίωση των αμπελοοικινικών δραστηριοτήτων

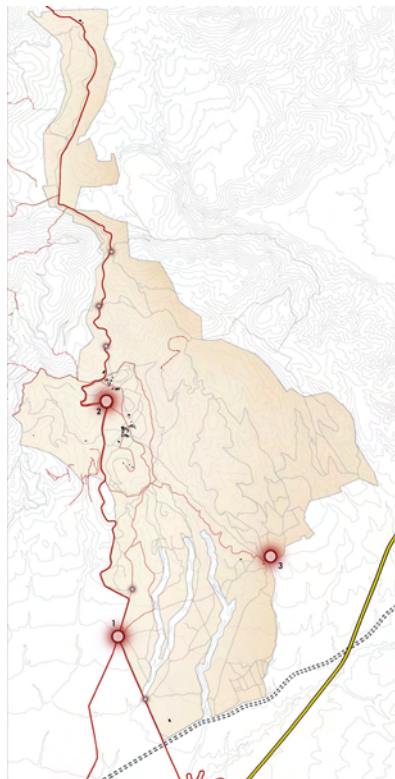
Το Κτήμα Τατοΐου τοποθετείται στις νοτιοανατολικές παρυφές της Πάρνηθας και καλύπτει την επικράτεια του αρχαίου Δήμου Δεκέλειας. Θεωρείται περιαστικό Πάρκο, 15 χιλιόμετρα βόρεια της Αθήνας, καλύπτοντας 42.000 στρέμματα δάσους.

Τοποθεσία

εντοπισμός περιοχής στο χάρτη

Δίκτυο κυκλοφορίας

Η περιοχή μελέτης εξυπηρετείται οδικά από την επαρχιακή οδό Βαρυμπόμπης – Αγ. Μερκουρίου, με κατεύθυνση από νότια προς βόρεια. Την ανατολική πρόσβαση, εξυπηρετεί η λεωφόρος Κρυονερίου, όπου και καταλήγει στη νοτιοανατολική είσοδο της περιοχής. Η δυτική πρόσβαση εξυπηρετείται από τις τοπικές οδούς του οικισμού της Βαρυμπόμπης.

Τρεις είναι οι κύριες πύλες εισόδου στο κτήμα: η πύλη της Βαρυμπόμπης [1] και η πύλη της Λεύκας [2] στον άξονα βορρά | νότου και η πύλη του Κρυονερίου [3].

Νοτια της περιοχής βρίσκονται οι Εθνική Οδός Αθηνών – Λαμίας και η σιδηροδρομική γραμμή Αθηνών – Χαλκίδας με τους δύο πιο κοντινούς σταθμούς της Δεκέλειας και του Αγίου Στεφάνου.

Η περιοχή μελέτης συνορεύει νοτιοδυτικά με το αεροδρόμιο του Τατοΐου, που σήμερα χρησιμοποιείται για αεραθλητισμό και για στάθμευση μικρών ιδιωτικών αεροπλάνων.

Εκτός από την επαρχιακή οδό Βαρυμπόμπης – Αγ. Μερκουρίου, που διασχίζει την περιοχή μελέτης και είναι η μόνη στην οποία επιτρέπεται η κυκλοφορία οχημάτων, υπάρχει και ένα πυκνό δίκτυο άλλων δρόμων εντός και εκτός του κτήματος, τα 5 χιλιόμετρα του οποίου είναι ασφαλτοστρωμένα, ενώ το υπόλοιπο αποτελείται από χωματόδρομους. Το παραπάνω δίκτυο χρησιμοποιείται για την προσέλευση, περίπατο και αναχώρηση των πεζών. Ένα σημαντικό τμήμα, μήκους περίπου 33 χιλιομέτρων, χρησιμοποιείται από τους ποδηλάτες. Η ύπαρξη εκτεταμένου δικτύου δασικών δρόμων (χωματόδρομων), έπαιξε καθοριστικό ρόλο στην μη ανάπτυξη αρκετών μονοπατιών στην περιοχή.

Το πρώην βασιλικό κτήμα Τατοΐου είναι τμήμα του Εθνικού Δρυμού Πάρνηθας αλλά αποτελεί ξεχωριστή ενότητα λόγω ιστορικών και ιδιοκτησιακών ιδιαιτεροτήτων που καθόρισαν τη χρήση και, τελικά, το χαρακτήρα του.

Το Τατόι έχει την προϊστορία του, που ξεκινά από την Αρχαία Δεκέλεια καταλήγει στα τρία οθωμανικά τσιφλίκια Τατόι, Μαχούνια και Λιόπεσι, που συνενώθηκαν το 1835 στα χέρια του Σκαρλάτου Σούτσου και επί δεκαετίες κατόπιν υπήρξαν κρησφύγετα ληστών. Όμως, η πραγματική του ιστορία αρχίζει το 1872, με την αγορά του από τον Γεώργιο Α'. Επελέγη από τον ίδιο ως τόπος κατάλληλος για τα θερινά ανάκτορα της βασιλικής οικογένειας, ως τόπος δηλαδή κατοίκησης, διαμονής, αναψυχής, χαλάρωσης, περισυλλογής και ρεμβασμού. Στο Τατόι έζησαν μεγάλο μέρος της ζωής τους πολλά μέλη των πέντε γενεών της δυναστείας του Γεωργίου Α'.

Πέραν της κατοίκησης και της αναψυχής, το Κτήμα Τατοΐου υπήρξε το σκηνικό αρκετών κοινωνικών, διπλωματικών αλλά και πολιτικών επεισοδίων: γεύματα και δείπνα επί τη επέτειο γεννήσεων, γάμων, ονομαστικών εορτών αλλά και προς τιμή των υψηλών καλεσμένων, γάμοι και βαπτίσεις εστεμμένων αλλά και χωρικών από τα πέριξ, κηδείες και ταφές βασιλέων και πριγκίπων.

Όραμα του Γεωργίου Α' ήταν να δημιουργήσει ένα πρωτοποριακό αγρόκτημα παραγωγικό, ζωντανό, με υποδειγματική διαχείριση και ποιοτικές παραγωγές. Στην καρδιά του δάσους, κτίσθηκαν κτίρια, οργανώθηκαν κήποι, μαστεύθηκαν πηγές, οργώθηκαν χωράφια, φυτεύτηκαν αμπέλια, οπωρώνες και ελιές, αρδεύτηκαν τα χωράφια με κανάλια, υδρεύτηκαν τα κτίρια με δίκτυο, διανοίχθηκαν δρόμοι και μονοπάτια. Στα βασιλικά κτήματα του Τατοΐου λειτούργησαν κατά περιόδους διάφορες κτηνοτροφικές εγκαταστάσεις (βουστάσιο, προβατοκομείο, πτηνοτροφείο, ιπποστάσιο, χοιροστάσιο κ.α.).

Στα βασιλικά κτήματα καλλιεργούνταν αμπέλια, ελιές, οπωροφόρα δένδρα, ετήσια αγρωστώδη, λαχανικά και ορισμένα καλλωπιστικά φυτά που αναπτύσσονται στο φυτώριο. Οι ελαιώνες του κτήματος κατά διαστήματα απέδιδαν σημαντικά έσοδα με τον καρπό και το λάδι που παρήγαγαν, ενώ λειτουργούσε και ελαιοτριβείο. Δύο ήταν οι μεγάλοι αμπελώνες του κτήματος και κάλυπταν μία έκταση 130 περίπου στρεμμάτων. Ο βόρειος αμπελώνας (87 στρέμματα) βρισκόταν ανατολικά του ανακτόρου και ο νότιος (43 στρέμματα), νότια του νέου βουστασίου.

ιστορική αναδρομή

Το αγρόκτημα υπήρξε το άρτια οργανωμένο απόλυτο πρότυπο αγροτικής ανάπτυξης στην Ελλάδα. Προϊόντα με ονομασία προέλευσης προοριζονταν τόσο για την εγχώρια όσο και την ευρωπαϊκή αγορά. Οι διεθνείς διακρίσεις που κατέκτησαν τα κατέστησαν περιζήτητα. Κρασί, λάδι, βούτυρο και γαλακτοκομικά πωλούντο στην Αθήνα έως και τη δεκαετία του 1960.

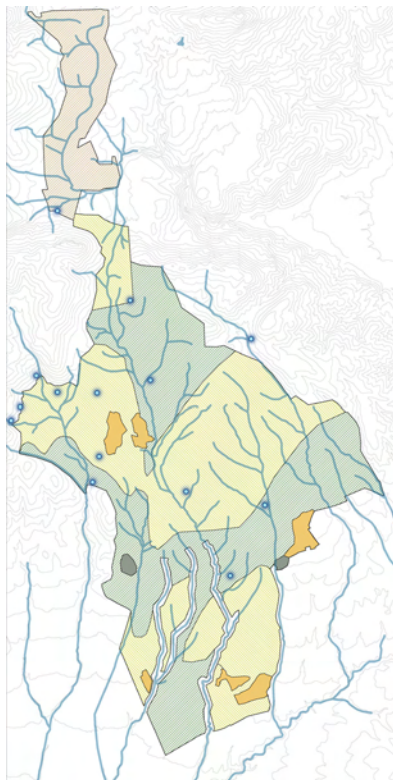
Ο ελληνικός εικοστός αιώνας δεν ευνόησε τελικά το Κτήμα. Το 1916 επεφύλασε στο Τατόι ολοσχερή καταστροφή. Το δάσος κατέκαη, άνθρωποι πέθαναν, πολλοί άλλοι τραυματίστηκαν, ζώα χάθηκαν, το Πρώτο Ανάκτορο και ο παλιός ναός του Προφήτη Ηλία έγιναν παρανάλωμα του πυρός και πολλά άλλα κτίρια καταστράφηκαν μερικά ή ολικά. Το δάσος αναγεννήθηκε και αυτό είναι έργο της φύσης. Το αγρόκτημα αναγεννήθηκε και αυτό είναι έργο των ανθρώπων. Μικρότερες σε έκταση πυρκαϊές έκαψαν το Τατόι πολλές φορές στη συνέχεια. Αλλά ποτέ δεν πλησίασαν το βαθμό καταστροφής του 1916.

Οινοποιείο στο κτήμα Τατοίου
αποκατάσταση λειτουργίας και αναβίωση των αμπελοοικονικών δραστηριοτήτων

φωτογραφίες από την περιοχή

φυσικό περιβάλλον

Το Τατόι είναι δάσος, αναπόσπαστο τμήμα του Εθνικού Δρυμού Πάρνηθας, ένα εκτεταμένο δάσος κωνοφόρων κυρίως, με ιδιαίτερη βιοποικιλότητα, με ενδημικά και ξενικά είδη χλωρίδας και σπάνια και απειλούμενα είδη πανίδας. Το κεντρικό τμήμα της περιοχής μελέτης παρουσιάζει έντονο ανάγλυφο, περιλαμβάνει δασωμένες κορυφές και πολλές πηγές. Περιλαμβάνει, ακόμη, το αισθητικό άλσος, τα κτίρια και τις καλλιέργειες του κεντρικού ιστορικού πυρήνα. Κυριαρχεί η Χαλέπιος Πεύκη καθώς και αείφυλλων πλατύφυλλων, κυπαρίσσια και πολλά άλλα είδη.

Στις προτάσεις του Ρυθμιστικού Σχεδίου για την Αθήνα και την Αττική 2011, το πρώην βασιλικό κτήμα του Τατοΐου περιγράφεται ως Περιαστικό Μητροπολιτικό Πάρκο Πρασίνου, χώρος πρασίνου υψηλής οικολογικής ποιότητας, χώρος πολιτισμού, αναψυχής και τουρισμού στην ζώνη προστασίας της Πάρνηθας.

Η περιοχή μελέτης ανήκει στον Εθνικό Δρυμό της Πάρνηθας, η οποία είναι Ειδική Περιοχή Προστασίας για την ορνιθοπανίδα (SPA) του Δικτύου Natura 2000 και Καταφύγιο 'Αγριας Ζωής. Από τα αντιπροσωπευτικότερα είδη θηλαστικών είναι το κόκκινο ελάφι (*Cervus elaphus*) με πληθυσμό που υπολογίζεται στα 800 άτομα. Υπάρχει επίσης σημαντικός αριθμός μικρότερων θηλαστικών καθώς και πλούσια πτηνοπανίδα. Επίσης τα διάφορα ρέματα που απαντώνται στη Πάρνηθα συνιστούν κατάλληλους βιότοπους για τα είδη των αμφιβίων.

Η περιοχή μελέτης μας βρίσκεται στον ιστορικό πυρήνα του κτήματος της οποίας τα κτίσματα έχουν οργανωθεί σε ενότητες ανάλογα με τη χρήση τους.

Ανακτορική ενότητα (i) $E= 3.565 \mu^2$

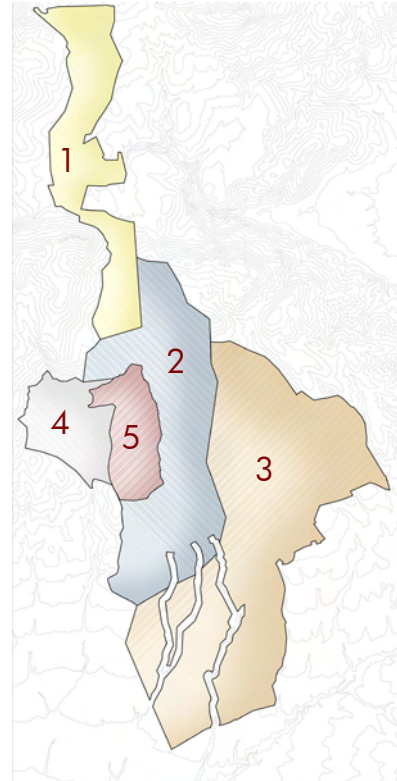
Η ανακτορική ενότητα αποτελείται από τη θερινή κατοικία – ανάκτορο της βασιλικής οικογένειας και το χώρο των μαγειρειών και διαμονής του προσωπικού. Αναπόσπαστο τμήμα της ενότητας αυτής αποτελεί και ο κήπος που αναπτύσσεται νότια του κτιρίου των ανακτόρων.

Υποστηρικτική ενότητα Ανακτόρων (ii) $E= 3.265 \mu^2$

Τοποθετείται βορειοδυτικά από την Ανακτορική. Χωρίζεται σε δύο τμήματα, το βόρειο με τις κυρίως υποστηρικτικές χρήσεις των ανακτόρων και το νότιο, που σχετίζεται με χρήσεις του κτήματος.

Διοικητική ενότητα – “Χωριό” (iii) $E= 2.025 \mu^2$

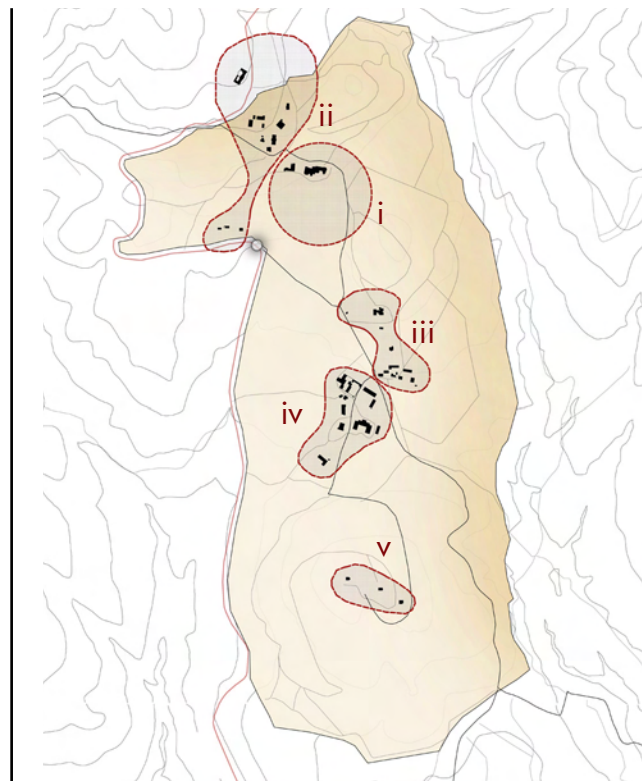
Το “Χωριό” αποτελούσε μια ενότητα λειτουργικά και χωρικά για τους κατοίκους του Τατοΐου. Στο Χωριό υπάρχουν οι κατοικίες των εργαζομένων, το ξενοδοχείο για τους επισκέπτες και οι υπηρεσίες που διεύθυναν και οργάνωναν το κτήμα.

ΚΤΙΡΙΑΚΕΣ ΕΓΚΑΤΑΣΤΑΣΕΙΣ

- 1 δρυόδασος
- 2 μαχούνια
παλαιόπυργος
αγ. αθανάσιος
πύλη βαρυμπόμης
- 3 μπάφι
κιθάρα
- 4 πλάτανος
- 5 ιστορικός πυρήνας

Ενότητα αγροκτηνοτροφικής παραγωγής (iv) $E= 5.205 \mu^2$

Η ενότητα αυτή είναι συνδεδεμένη με την παραγωγική λειτουργία του κτήματος. Χωρικά διακρίνουμε και σε αυτή δύο υποενότητες με διαχωριστική γραμμή το δρόμο διέλευσης από την Βαρυμπόμπη. Η ανατολική υποενότητα είχε ως βάση την κτηνοτροφία και η δυτική είχε ως βάση την γεωργική παραγωγή. Στην δεύτερη ομάδα υπάρχουν και μεμονωμένες χρήσεις, όπως κατοικίες και εστιατόριο, που θα εντασσόταν στην προηγούμενη ενότητα του Χωριού αλλά χωρικά είναι τοποθετημένες στην παρούσα ενότητα της αγροτικής παραγωγής.

Ταφική ενότητα (v) $E= 280 \mu^2$

Η τελευταία ενότητα περιλαμβάνει τους τάφους της πρώην βασιλικής οικογένειας, κοιμητηριακό ναό και μαυσωλείο. Αναπτύσσεται στο Παλαιόκαστρο και περιλαμβάνει 18 μνήματα σε διάφορες υποομάδες γύρω από την εκκλησία και το μαυσωλείο.

Η περιοχή μελέτης καταλαμβάνει την ενότητα της αγροτικής παραγωγής – κτηνοτροφίας και στη συνέχεια ακολουθεί λεπτομερής αποτύπωση των κτιρίων που προτείνονται προς επανάχρηση.

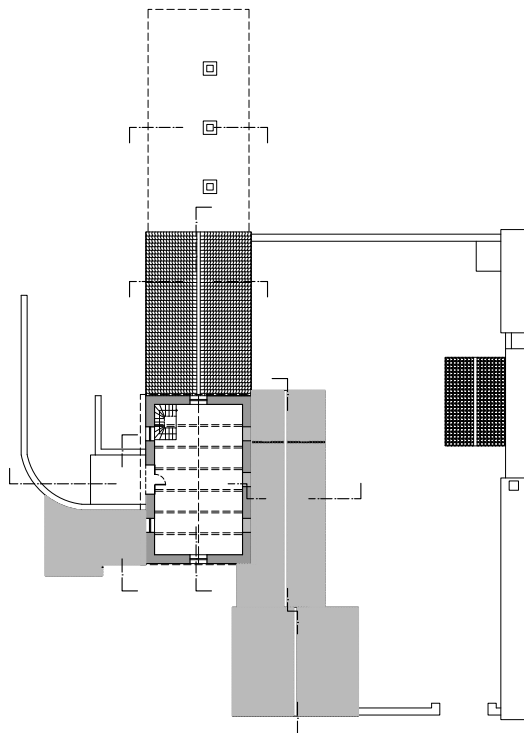
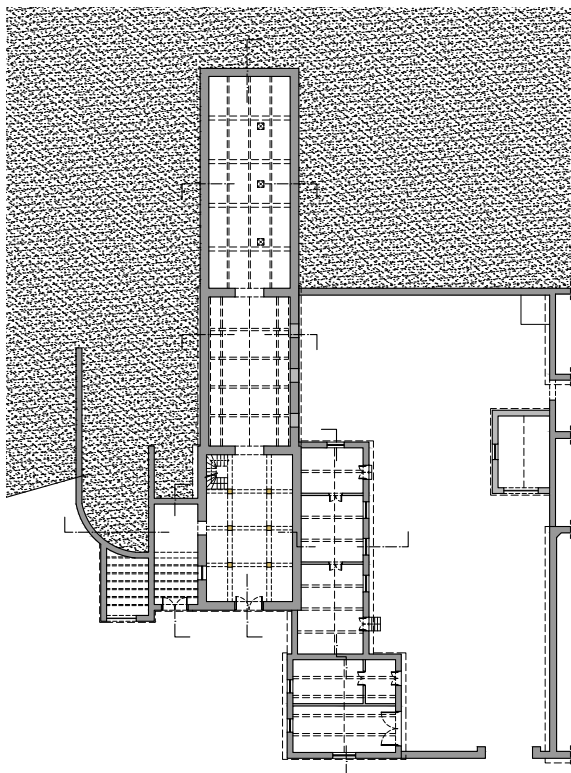
Οινοποιείο στο κτήμα Τατοίου
αποκατάσταση λειτουργίας και αναβίωση των αμπελοοικονομικών δραστηριοτήτων

φωτογραφίες υφιστάμενων κτιρίων

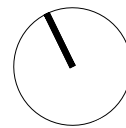

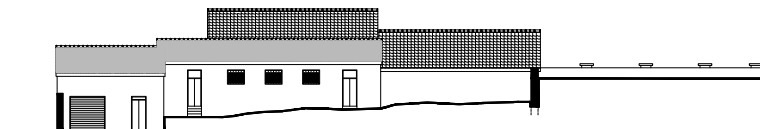
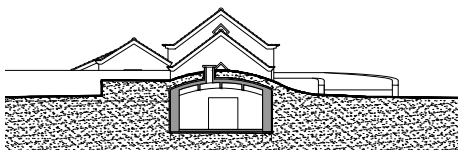
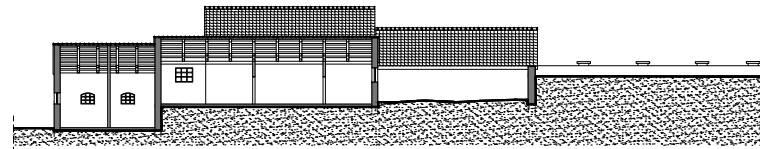
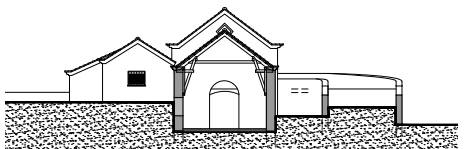
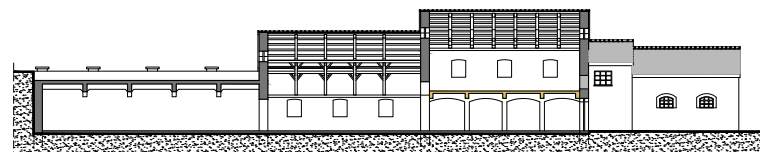
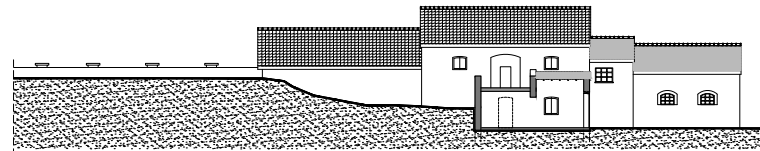
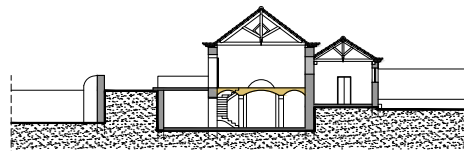
Οινοποιείο στο κτήμα Τατοίου
αποκατάσταση λειτουργίας και αναβίωση των αμπελοοικινικών δραστηριοτήτων

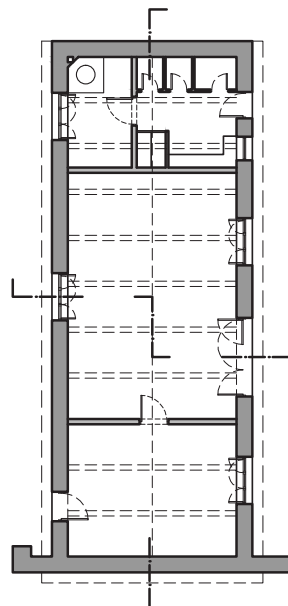
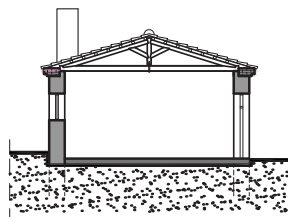
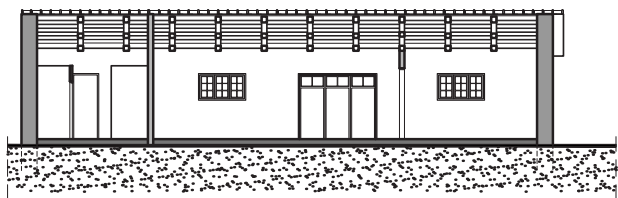
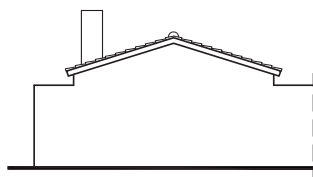
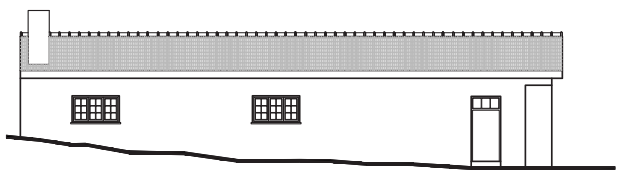
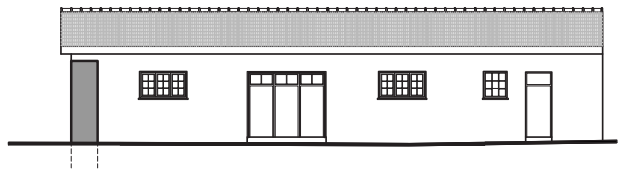
αποτύπωση
υφιστάμενων κτιρίων

συγκρότημα οινοποιείου
[οινοποιείο
εμφιαλωτήριο
χώρος στάθμευσης]

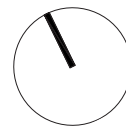

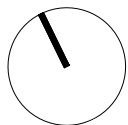
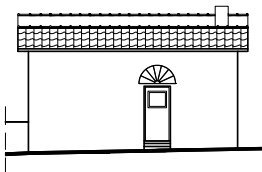
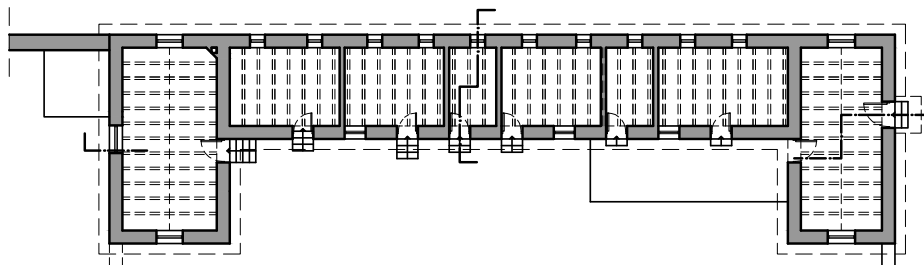
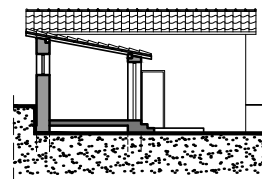
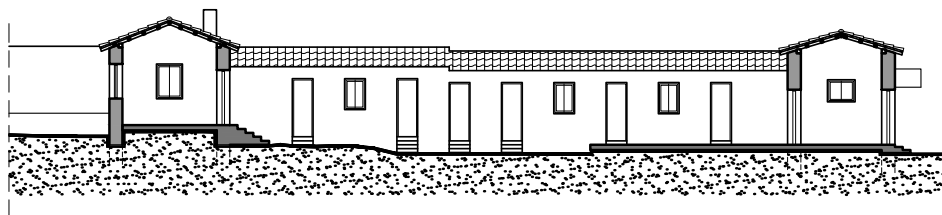
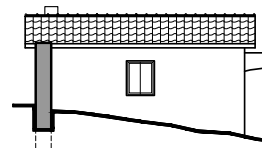
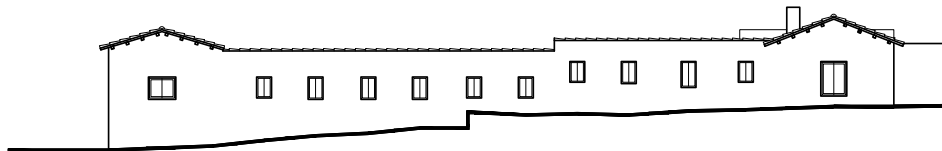
Οινοποιείο στο κτήμα Τατοίου
αποκατάσταση λειτουργίας και αναβίωση των αμπελοοικιτών δραστηριοτήτων

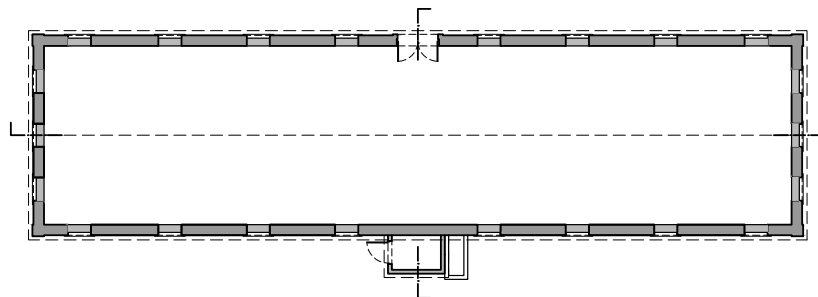
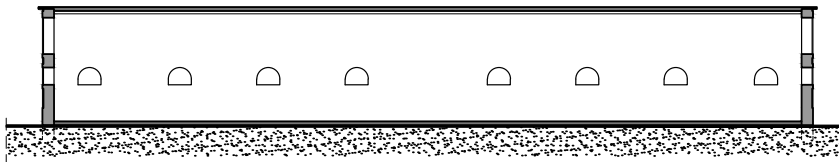
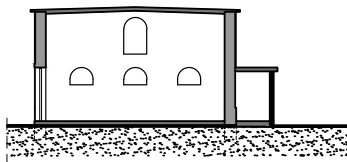
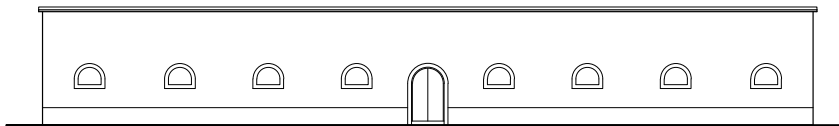
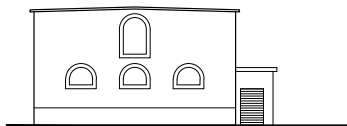
“μάνδρα”

[εργατοκατοικίες
σιδηρουργείο
ξύλουργείο]

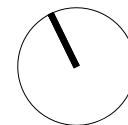

Οινοποιείο στο κτήμα Τατοίου
αποκατάσταση λειτουργίας και αναβίωση των αμπελοοικονικών δραστηριοτήτων

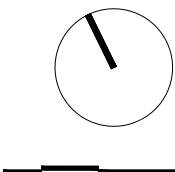
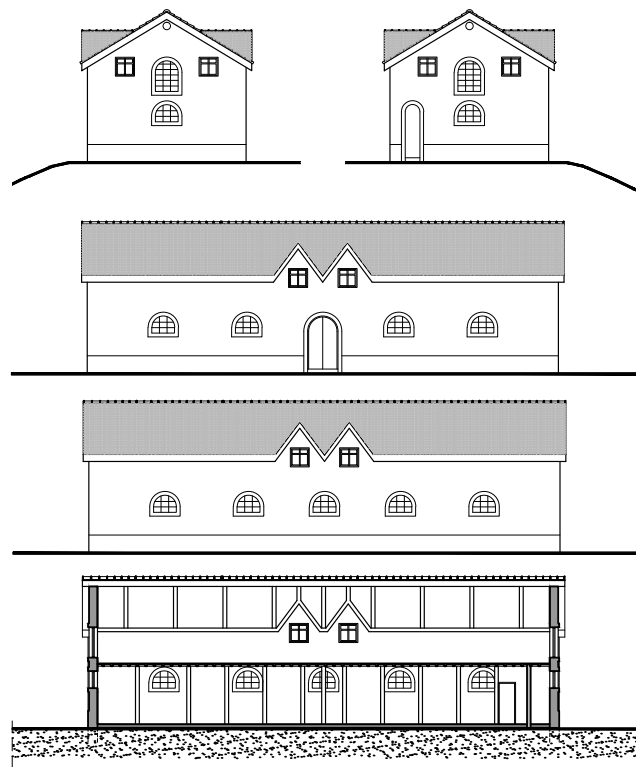
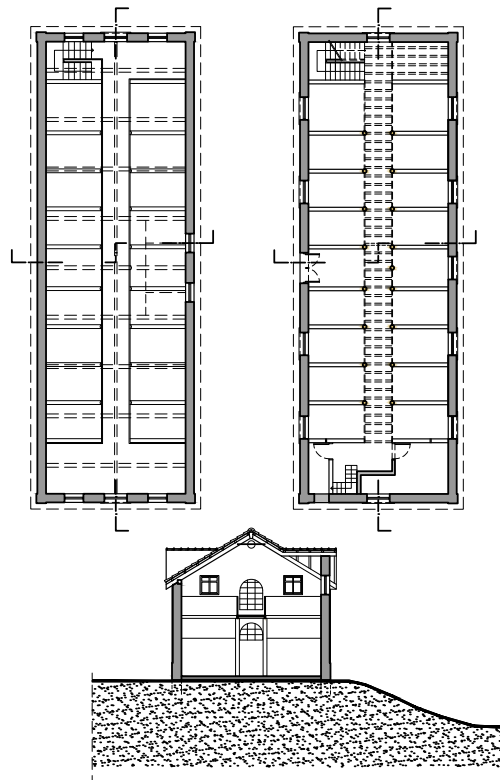

παλιό βουστάσιο

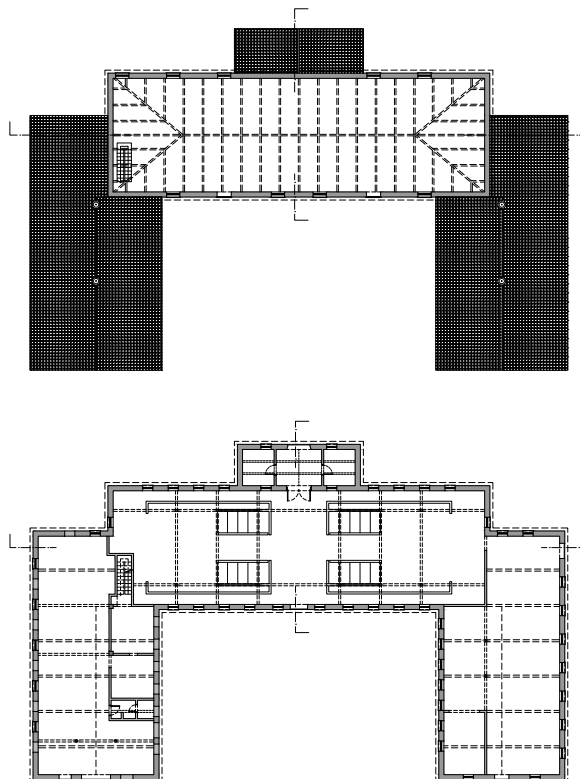
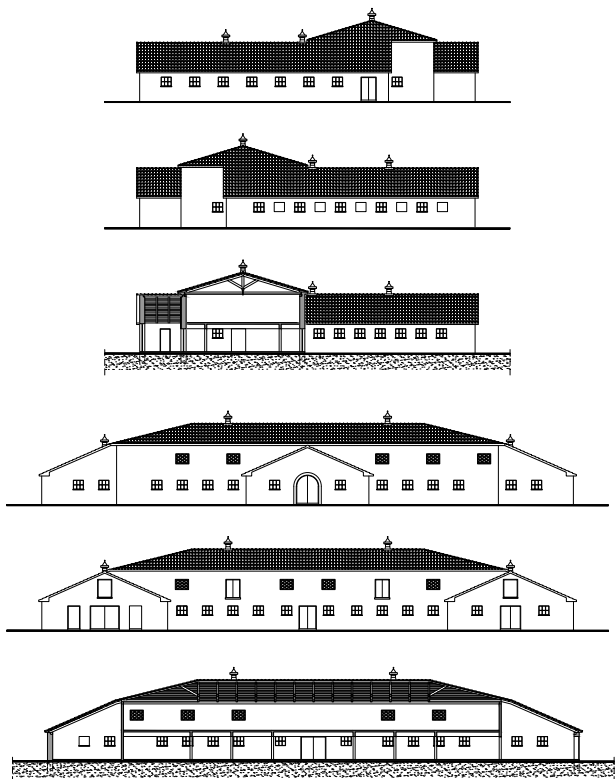

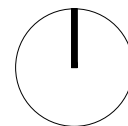
ιπποστάσιο

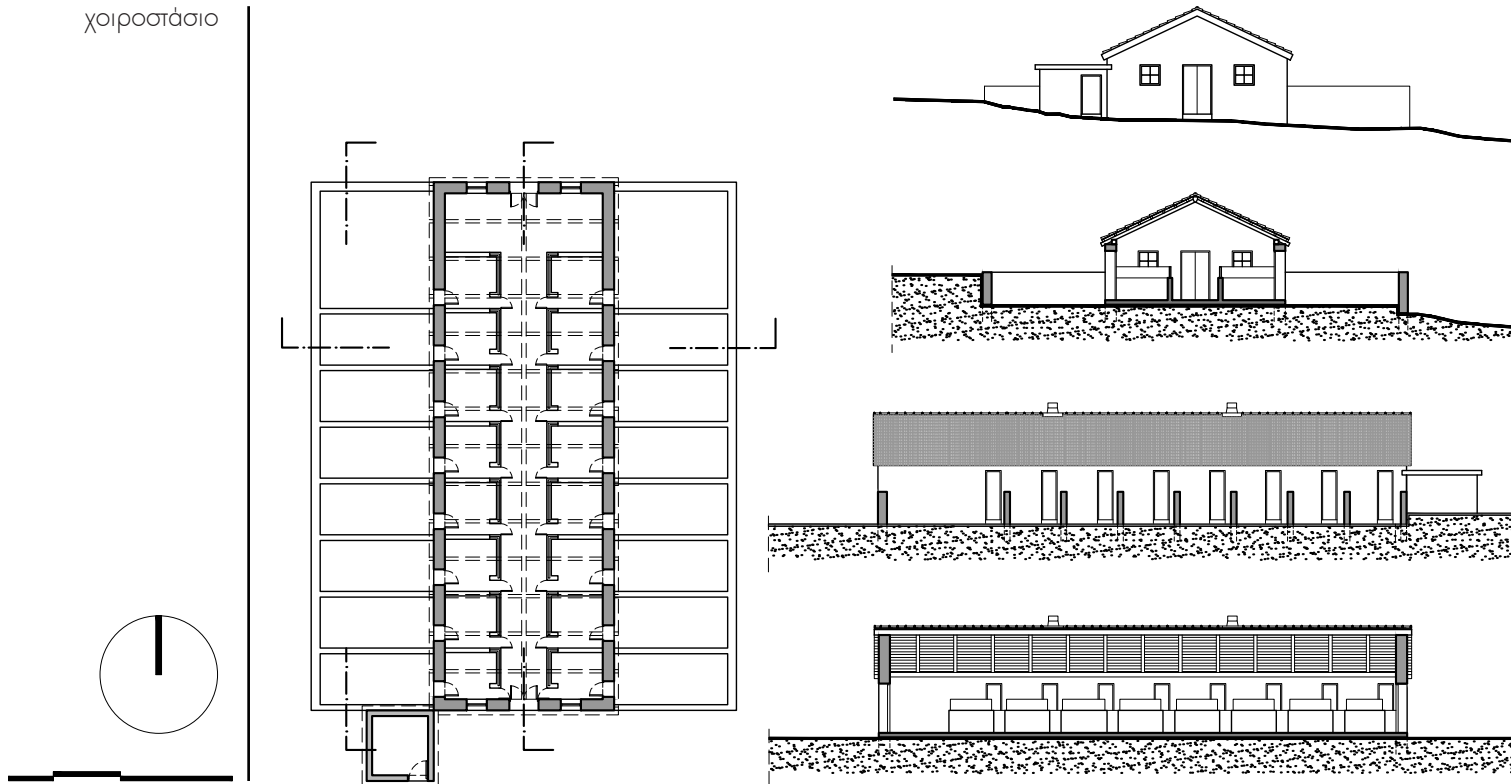
Οινοποιείο στο κτήμα Τατοίου
αποκατάσταση λειτουργίας και αναβίωση των αμπελοοικονικών δραστηριοτήτων

νέο βουστάσιο

χοιροστάσιο

02 οινοποίηση

Οινοποιείο στο κτήμα Τατοίου αποκατάσταση λειτουργίας και αναβίωση των αμπελοοινικών δραστηριοτήτων

Το κρασί (οίνος) είναι ένα αλκοολούχο ποτό, προϊόν της ζύμωσης των σταφυλιών ή του χυμού των σταφυλιών (μούστος). Το κρασί είναι ιδιαίτερου ενδιαφέροντος για διάφορους λόγους. Είναι αφενός ένα δημοφιλές ποτό που συνοδεύει και ενισχύει ένα ευρύ φάσμα ευρωπαϊκών και μεσογειακών γεύσεων, από τις πιο απλές και παραδοσιακές ως τις πιο σύνθετες και αφετέρου, αποτελεί σημαντικό γεωργικό προϊόν που αντικατοπτρίζει την ποικιλία του εδάφους και το κλίμα ενός τόπου.

Η Ελλάδα αποτελεί ένα τέτοιο τόπο χάρη στο Μεσογειακό

της κλίμα το οποίο προσφέρει ιδανικές συνθήκες για την ανάπτυξη αμπελώνων.

Με τον όρο οινοποίηση εννοείται το σύνολο των διαδικασιών που οδηγούν από το αταφύλι στο κρασί. Η γραμμή παραγωγής ακολουθεί τα παρακάτω στάδια:

γραμμή παραγωγής

1. Παραλαβή και διαλογή της πρώτης ύλης

Τα φρέσκα και πλήρως ωριμασμένα σταφύλια προτιμώνται ως πρώτη ύλη για την οινοποίηση. Η μεταφορά πρέπει να αφήνει ανέπαφα τα σταφύλια και να είναι γρήγορη. Αυτό επιτυγχάνεται με τη χρησιμοποίηση μεταφορικών μέσων, όπως καλάθια, τελάρα, που δεν προκαλούν μεγάλες πιέσεις στα σταφύλια. Για λόγους ευκολίας η υποδοχή των σταφυλιών γίνεται σε μία σταφυλοδόχο.

2. Γλευκοποίηση

Γλευκοποίηση ονομάζεται η διαδικασία κατά την οποία εξάγεται το γλεύκος από το σταφύλι. Στην μηχανική επεξεργασία περιλαμβάνεται η έκθλιψη των σταφυλιών για να πάρουμε το χυμό τους, ο απορραγισμός, δηλαδή ο χωρισμός του σταφυλοπολτού από τα τσάμπουρα, το στράγγισμα για τον διαχωρισμό του χυμού που εκρέει πριν από κάθε συμπίεση και τέλος, η συμπίεση του σταφυλοπολτού για την παραλαβή του σακχαρούχου χυμού.

3. Ζύμωση

Το οινόπνευμα που περιέχει το κρασί παράγεται από τα σάκχαρα του μούστου με την αντίδραση της αλκοολικής ζύμωσης που επιτελείται από ειδικά ένζυμα. Η ζύμωση των κανονικών μούστων ολοκληρώνεται συνήθως σε

δέκα έως τριάντα μέρες. Μετά το τέλος των ζυμώσεων ακολουθεί προσεκτικό απογέμισμα της δεξαμενής, με σκοπό να αποφευχθούν οι οξειδώσεις. Τους πρώτους μήνες που ακολουθούν, το κρασί έχει ανάγκη μεταγγίσεων που σκοπό έχουν να το απαλλάξουν από τα στερεά υπολείμματα που καθιζάνουν φυσιολογικά κατά την διάρκεια της ζύμωσης.

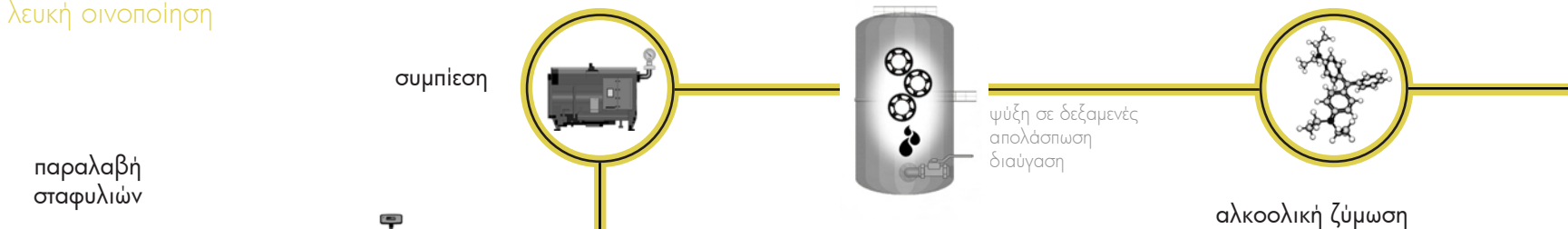
4. Ωρίμανση

Οι νέοι οίνοι δεν είναι αμέσως έτοιμοι για κατανάλωση γιατί η γεύση τους είναι επιθετική στο στόμα. Έτσι μετά το τέλος της αλκοολικής ζύμωσης οι οίνοι μένουν να ωριμάσουν πάνω στις φίνες λάσπες.

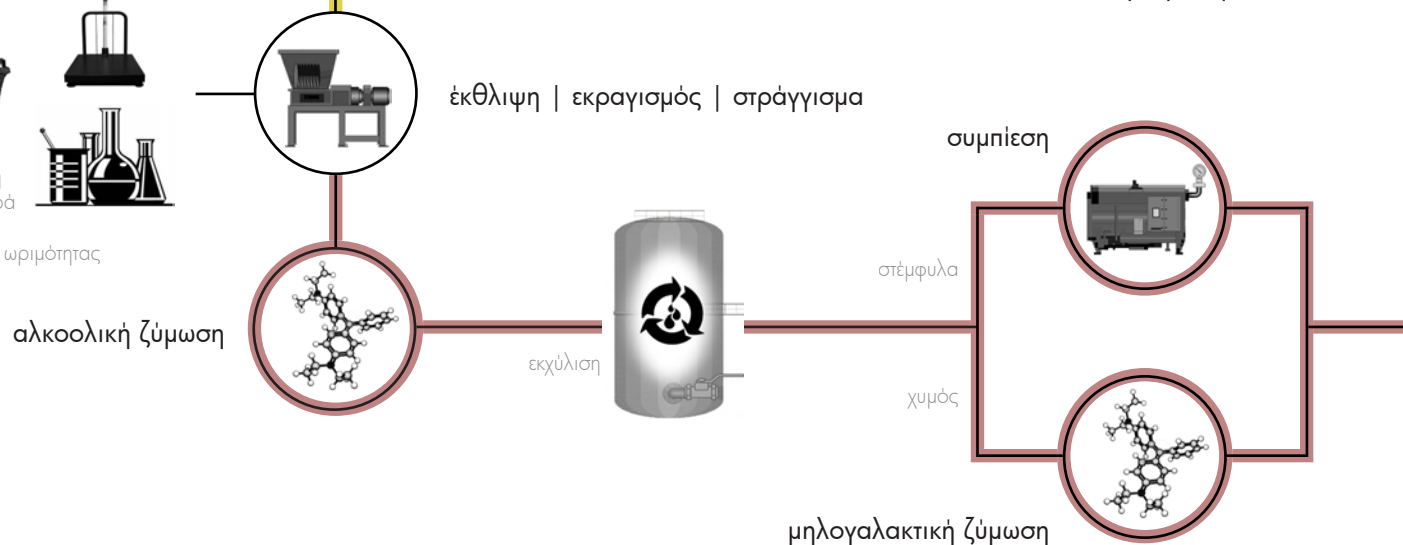
5. Εμφιάλωση

Το τελικό στάδιο παραγωγής του οίνου είναι η εμφιάλωση, η οποία πραγματοποιείται σε αυτόματη γραμμή εμφιάλωσης. Η αυτόματη γραμμή εμφιάλωσης αποτελείται από αυτόματο πλυντήριο φιαλών, ένα σύστημα γεμίματος με οίνο, ένα σύστημα πωματισμού, ένα σύστημα παροχής θερμοπλαστικών και το σύστημα κόλλησης της ετικέτας.

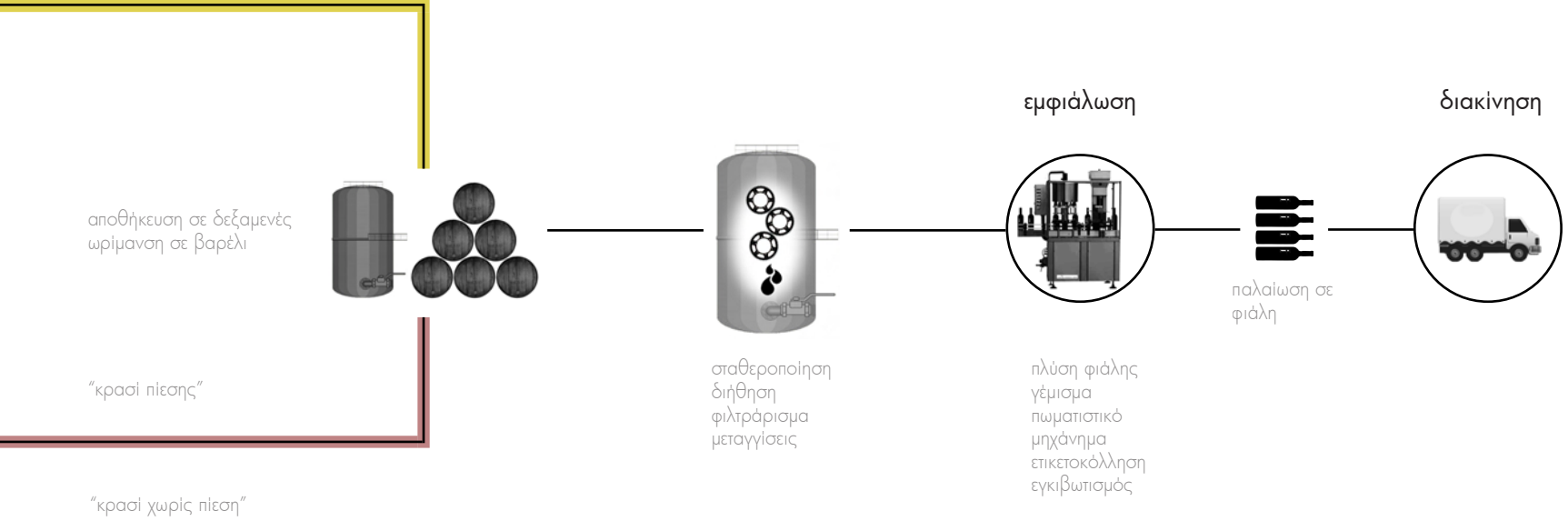
Λευκή οινοποίηση

ερυθρή οινοποίηση

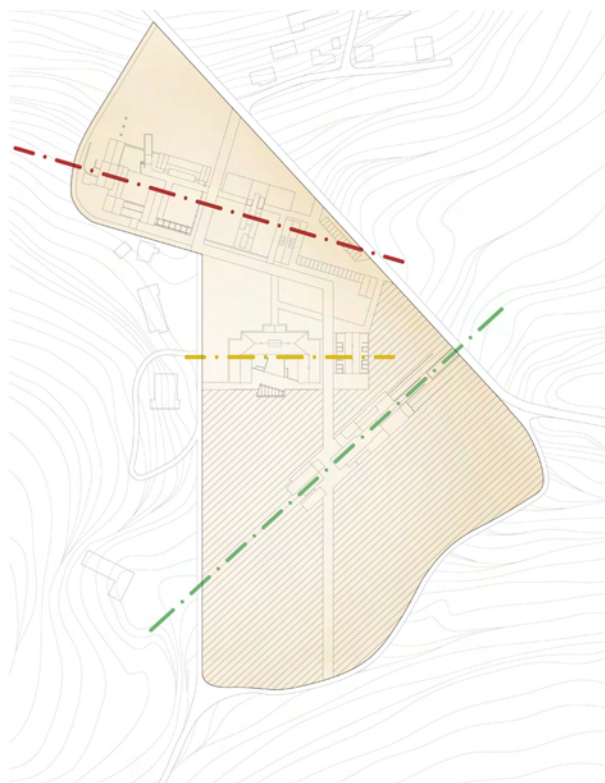

03 πρόταση

Εξαιτίας της σύνθετης δομής του περιβάλλοντος και της άτακτης τοποθέτησης των υφιστάμενων κτιρίων σε συνδυασμό με την πρόθεση για τη δημιουργία ενός πολυδύναμου τουριστικού προορισμού επιλέγεται η χάραξη τριών θεματικών αξόνων τόσο εννοιολογικά όσο και μορφολογικά.

Οι νέες λειτουργίες που εντάσσονται σε αυτούς είναι η εκπαίδευση, η αναψυχή και η παραγωγή.

Οι δύο πρώτοι τοποθετούνται με φόντο τα υφιστάμενα κτίρια ενώ ο τρίτος τοποθετείται νοτιότερα. Η επιλογή του δεν γίνεται με αυθαιρεσία καθώς “πατάει” στα ίχνη της διάταξης των αμπελώνων που υπήρχαν στο παρελθόν.

σχεδιαστικές αρχές

διάγραμμα θεματικών αξόνων

Η υπεροχή της φύσης υπήρξε η βάση του χαρακτήρα της αναψυχής που προσφέρει το κτήμα, έτσι ολόκληρη η σχεδιαστική λογική ακολουθεί τη λογική της ήπιας παρέμβασης σεβόμενη το τοπίο και την υφιστάμενη κατάσταση.

Δημιουργείται υπαίθριος χώρος parking για τις ανάγκες τόσο των υπαλλήλων όσο και των επισκεπτών. Στα υφιστάμενα κτίρια οι προσθήκες είναι σε επίπεδο στεγάστρων ή διαμόρφωσης παρτεριών και επιπέδων διαφορετικού ύψους, ενώ δημιουργείται υπόσκαφο κτίριο, στο μεγαλύτερο μέρος του, το οποίο στεγάζει την είσοδο του μουσείου οίνου.

Όσον αφορά στο σχεδιασμό του οινοποιείου, πρόθεση είναι η ένταξή του στο τοπίο των αμπελώνων που τοποθετούνται εκατέρωθεν. Ακολουθώντας λοιπόν την κλίση του εδάφους, είναι στο μεγαλύτερο μέρος του υπόσκαφο.

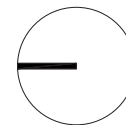
Για να συνδεθούν οι παραπάνω χώροι δημιουργείται μία κύρια αρτηρία κυκλοφορίας η οποία διαπερνά όλα τα υφιστάμενα κτίρια για να ακαταλήξει στο οινοποιείο και τους αμπελώνες και από εκεί στο δάσος του κτήματος.

Οινοποιείο στο κτήμα Τατοίου
αποκατάσταση λειτουργίας και αναβίωση των αμπελοοικονομικών δραστηριοτήτων

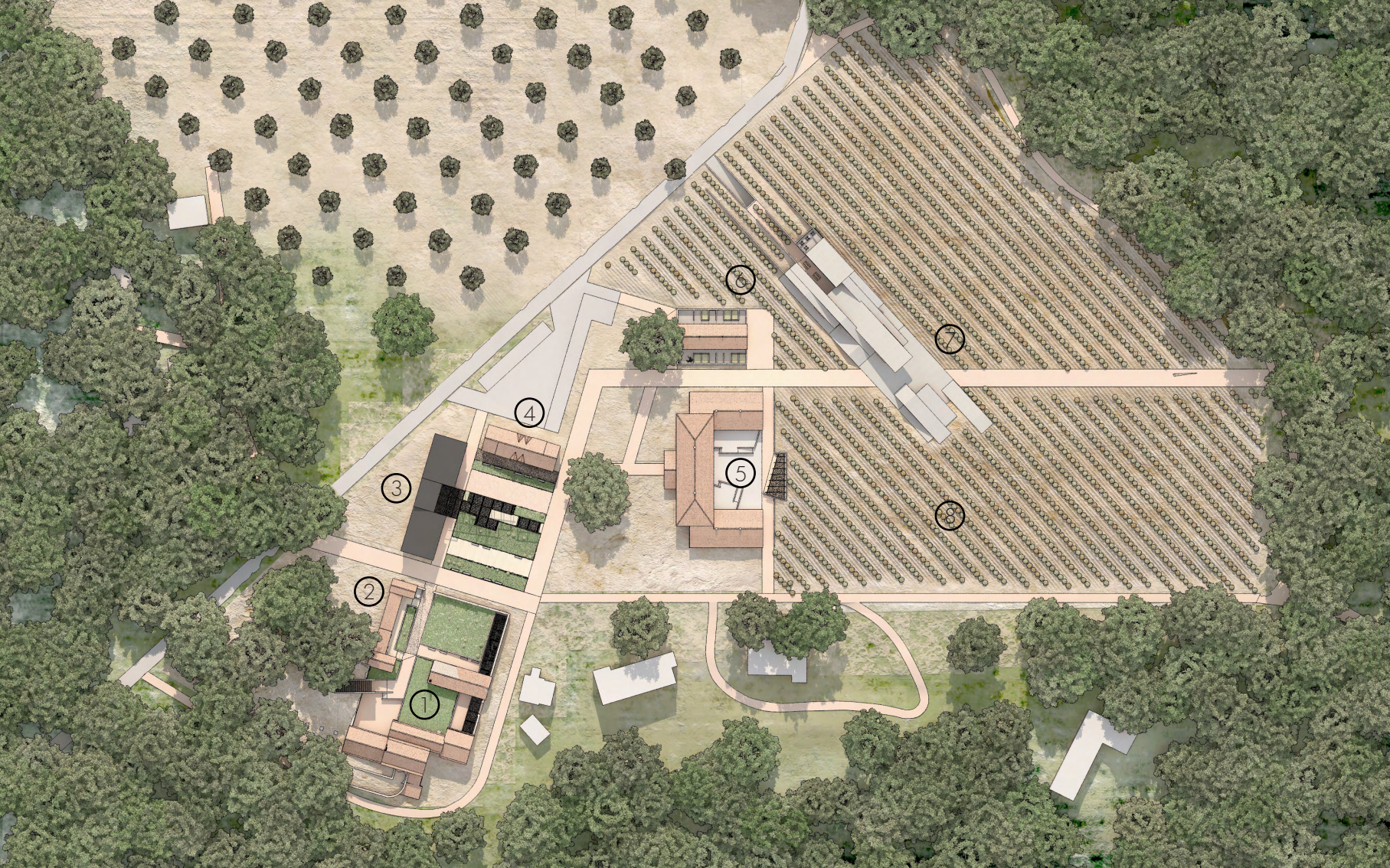

masterplan

- 1 μουσείο οίνου
- 2 διοίκηση
- 3 ενημερωτικό κέντρο
- 4 οινολογικό εργαστήριο
- 5 χώρος φιλοξενίας και εστίασης
- 6 εκθεσιακό χώρο
- 7 οινοποιείο
- 8 αμπελώνας

διάγραμμα χρήσεων

1

2

3

4

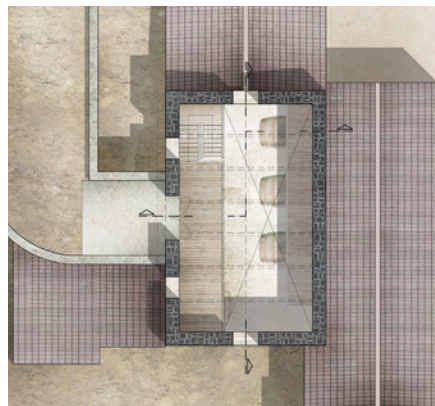
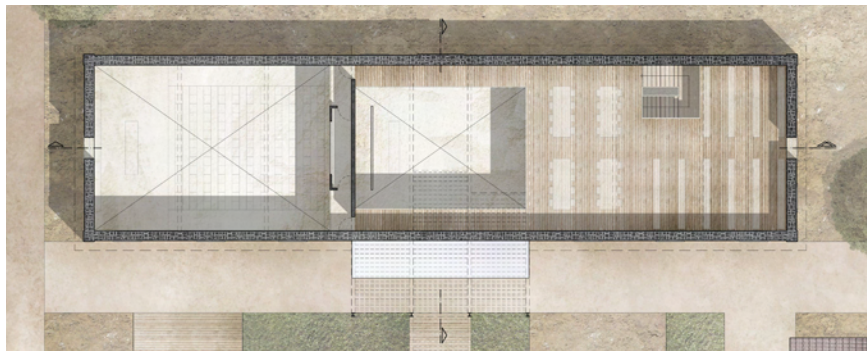
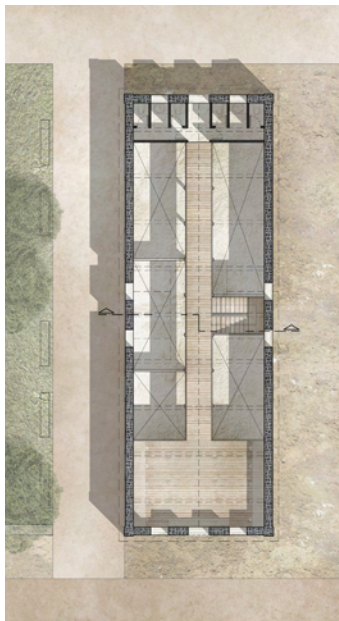
5

6

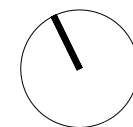
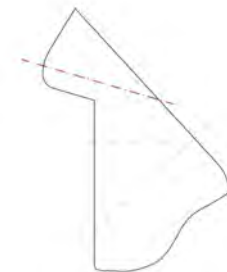
7

8

Οινοποιείο στο κτήμα Τατοίου
αποκατάσταση λειτουργίας και αναβίωση των αμπελοοικονικών δραστηριοτήτων

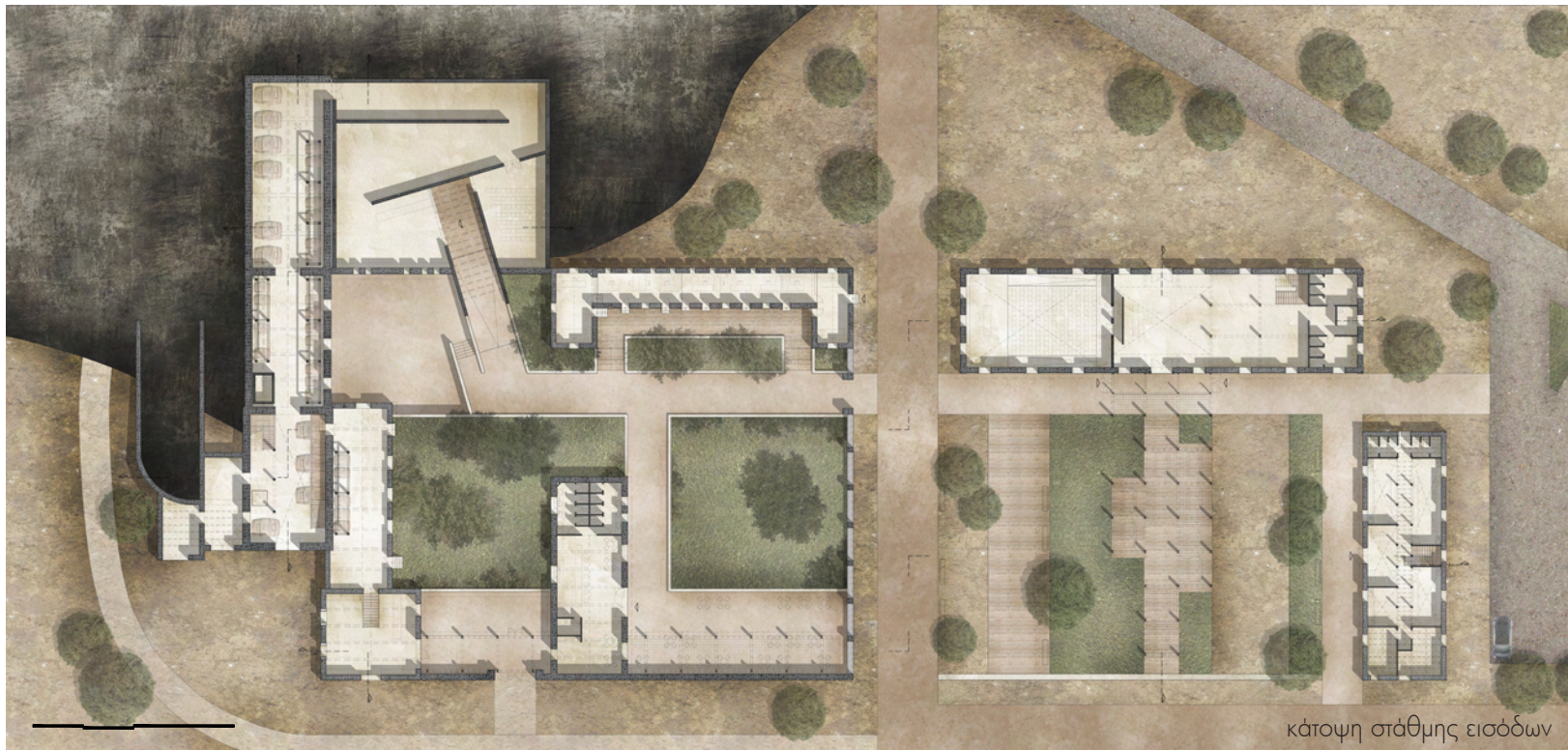

άξονας | | εκπαίδευση

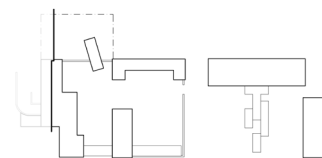
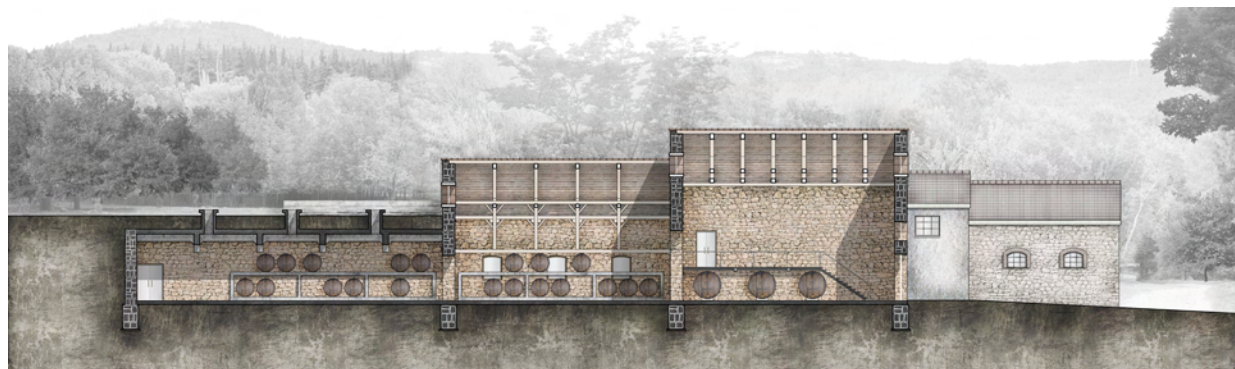
κάτοψη παταριών

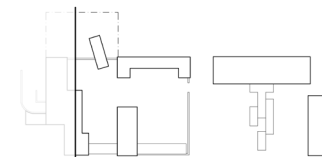

κάτοψη στάθμης εισόδων

Οινοποιείο στο κτήμα Τατοίου
αποκατάσταση λειτουργίας και αναβίωση των αμπελοοικονομικών δραστηριοτήτων

Τομή 1

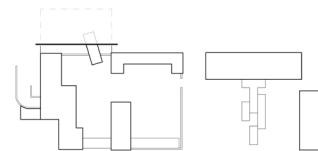
Τομή 2

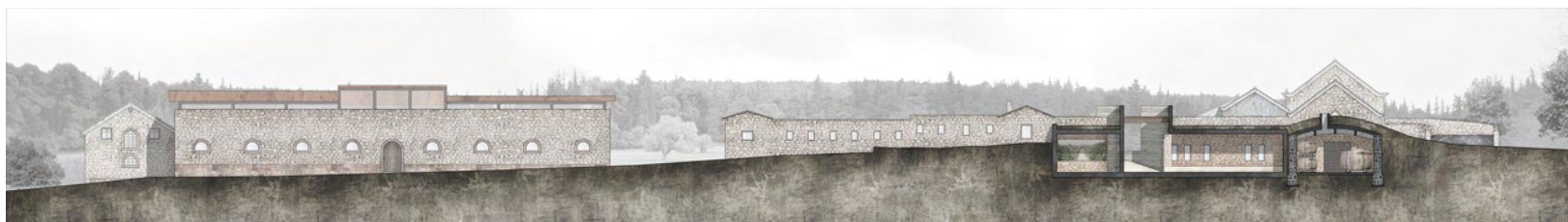
Τομή 3

Επισκευή στο κτήριο Τεχνικόταμα Τατοίου
αποκατάσταση λειτουργίας και αναβίωση της αμπελοοινικής δραστηριότητας

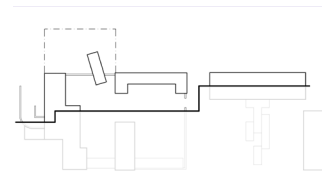

Τομή 4

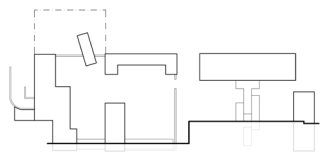

Οινοποιείο στο κτήμα Τατοίου
αποκατάσταση λειτουργίας και αναβίωση των αμπελοοικονομικών δραστηριοτήτων

Τομή 5

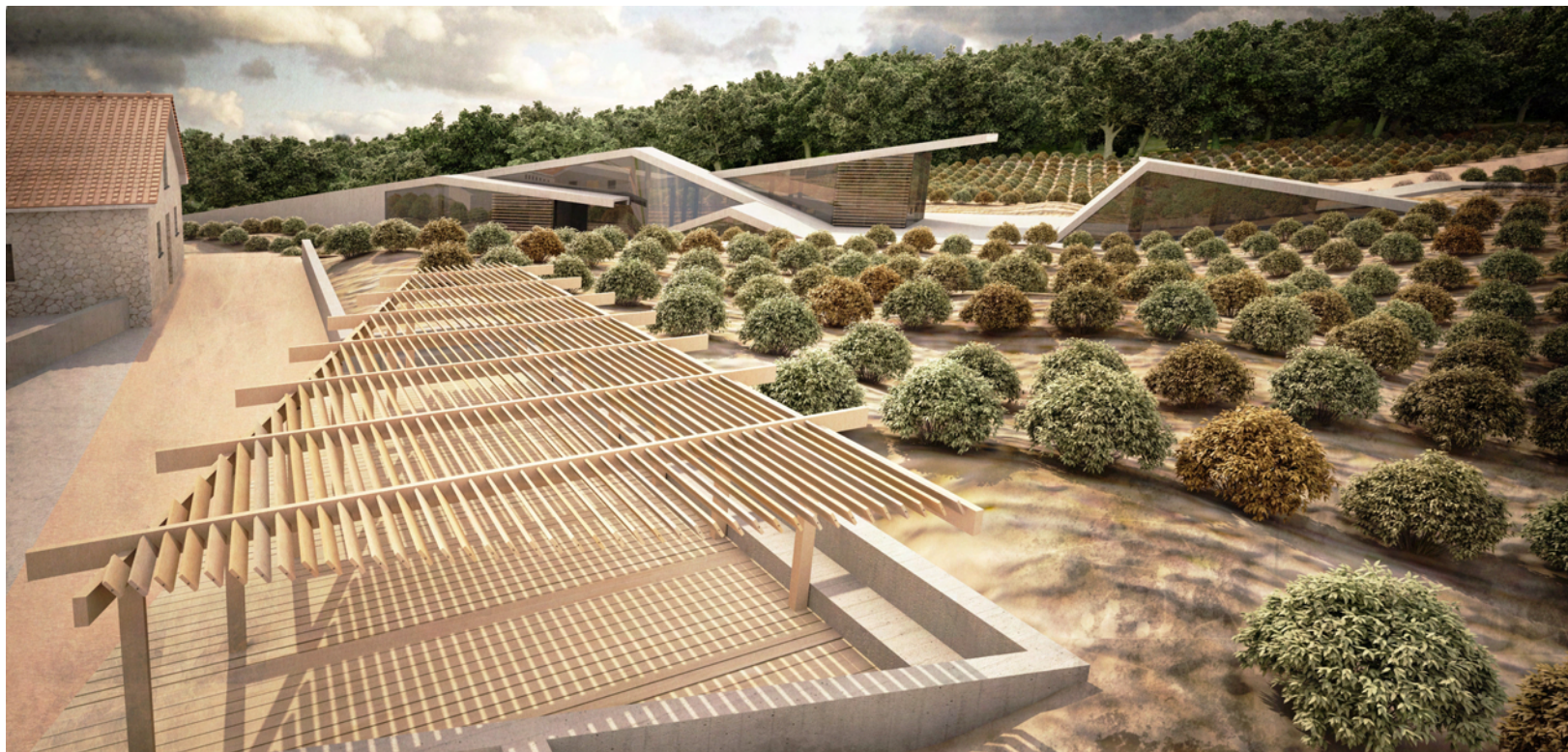

Τομή 4

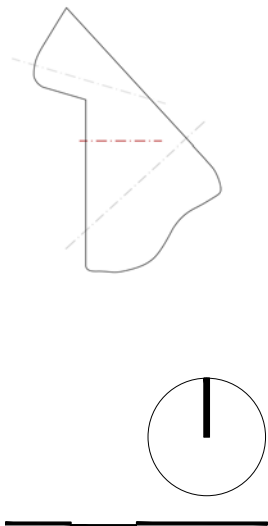

Οινοποιείο στο κτήμα Τατοίου
αποκατάσταση λειτουργίας και αναβίωση των αμπελοοικονικών δραστηριοτήτων

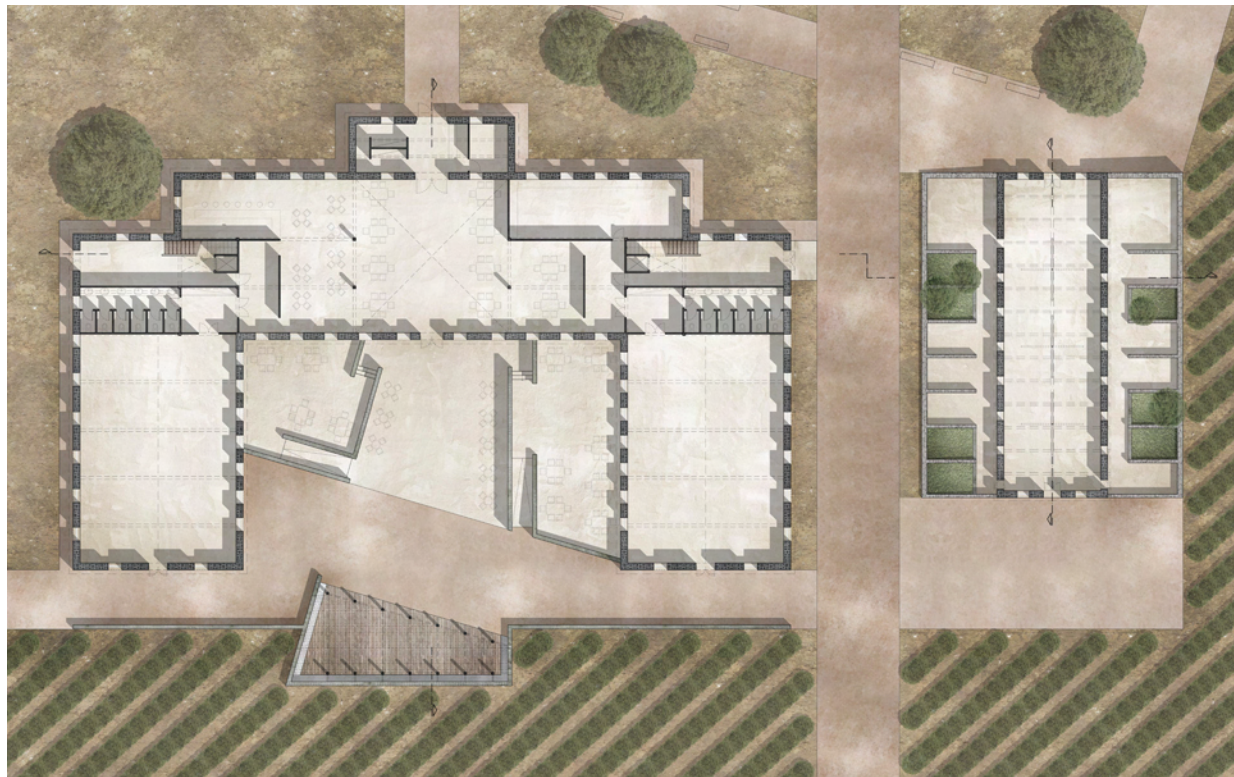

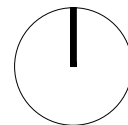
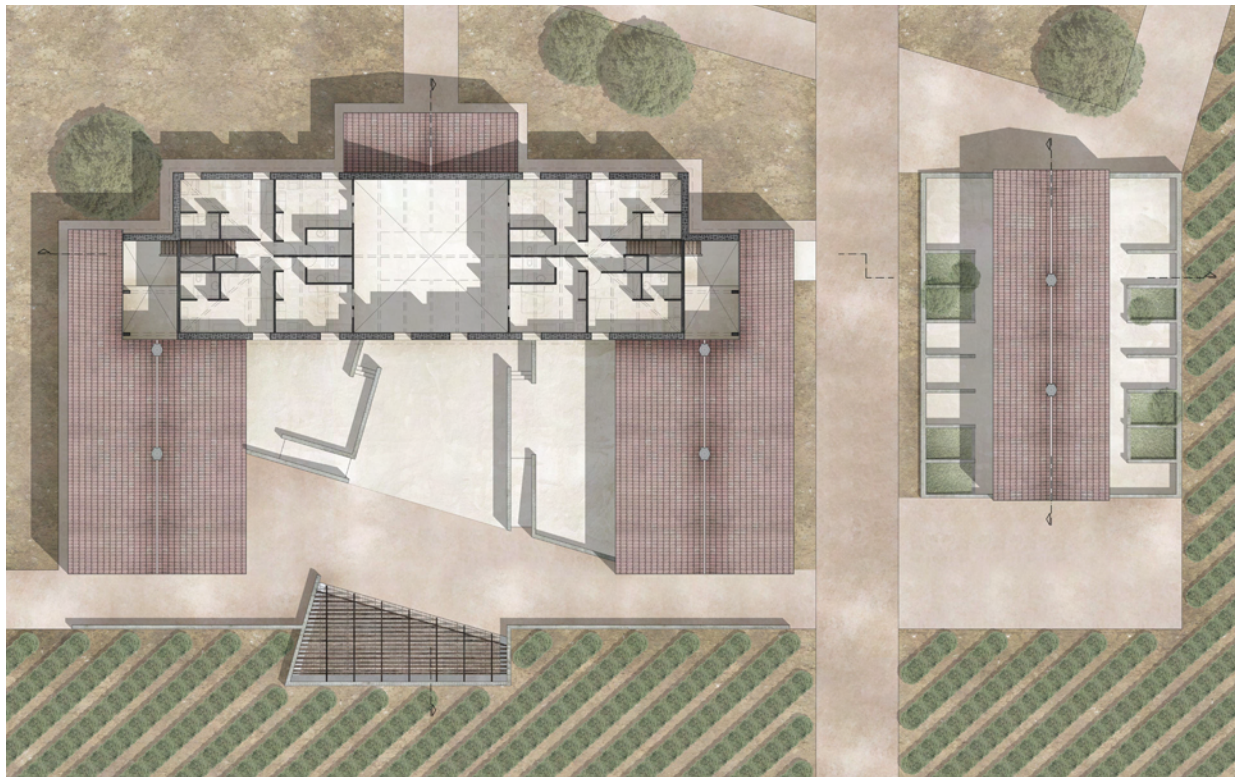
άξονας II | αναψυχή

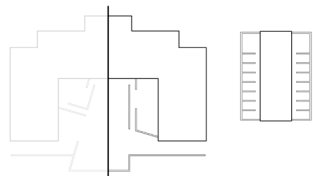
κάτοψη στάθμης εισόδου

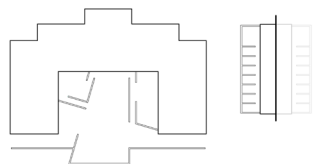
Οινοποιείο στο κτήμα Τατοίου
αποκατάσταση λειτουργίας και αναβίωση των αμπελοοικονικών δραστηριοτήτων

κάτοψη ορόφου

Τομή 1

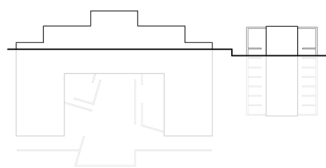
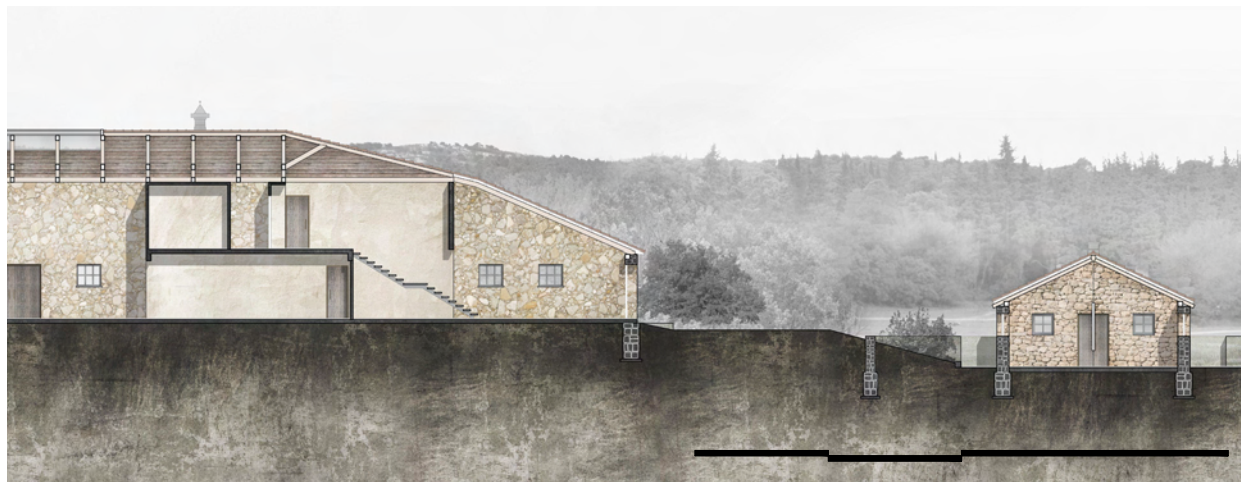

Τομή 2

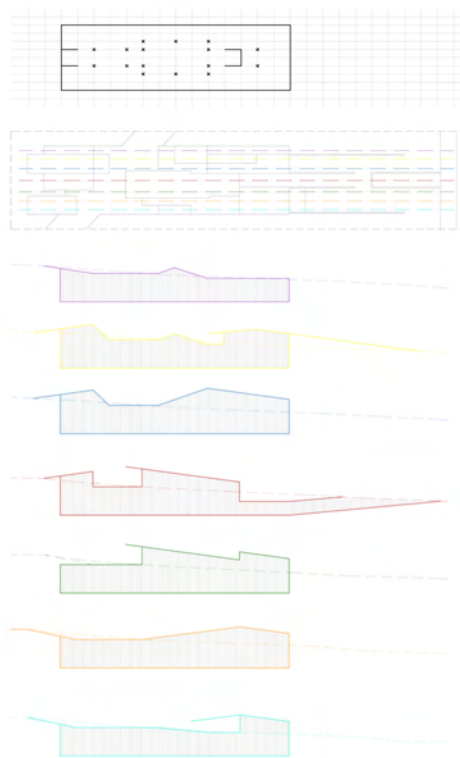
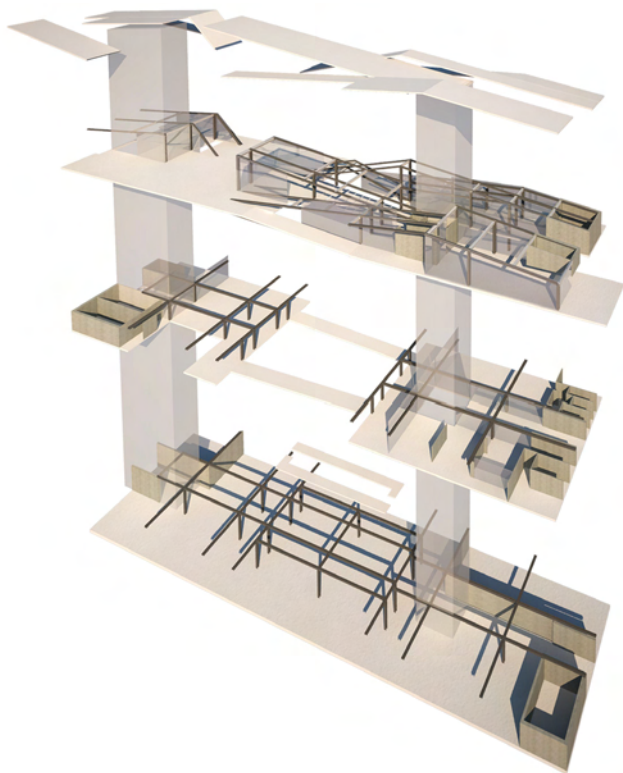
Οινοποιείο στο κτήμα Τατοίου
αποκατάσταση λειτουργίας και αναβίωση των αμπελοοινικών δραστηριοτήτων

Τομή 3

Οινοποιείο στο κτήμα Τατοίου
αποκατάσταση λειτουργίας και αναβίωση των αμπελοοικονικών δραστηριοτήτων

άξονας III | παραγωγή

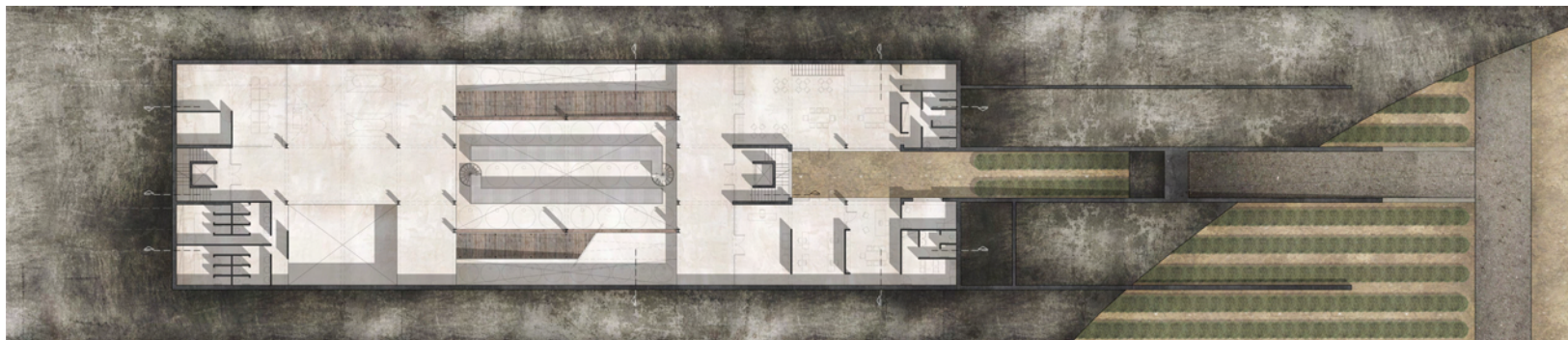
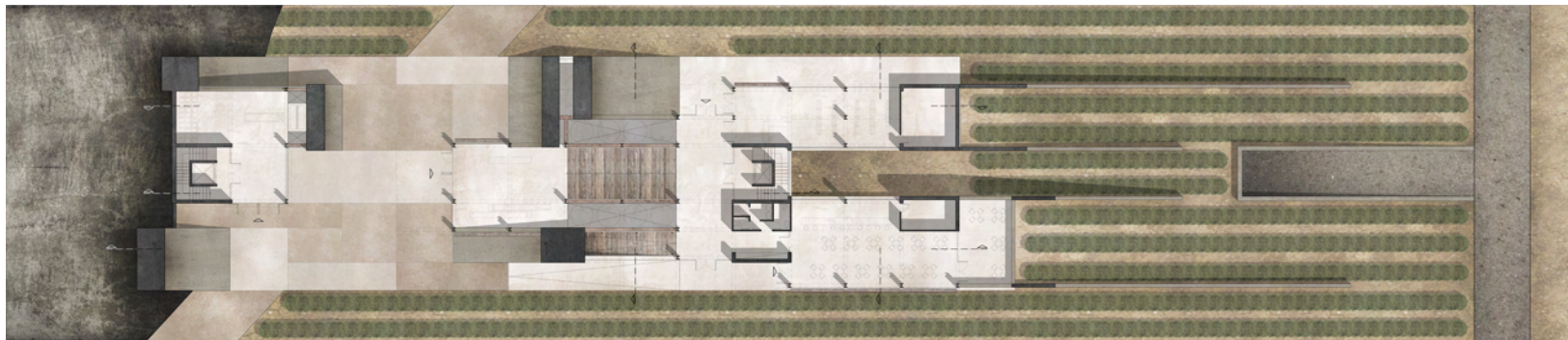

τρισεξάστη απεικόνιση
εσωτερικών χώρων

διάγραμμα στεγών

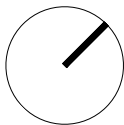

Οινοποιείο στο κτήμα Τατοίου
αποκατάσταση λειτουργίας και αναβίωση των αμπελοοικονικών δραστηριοτήτων

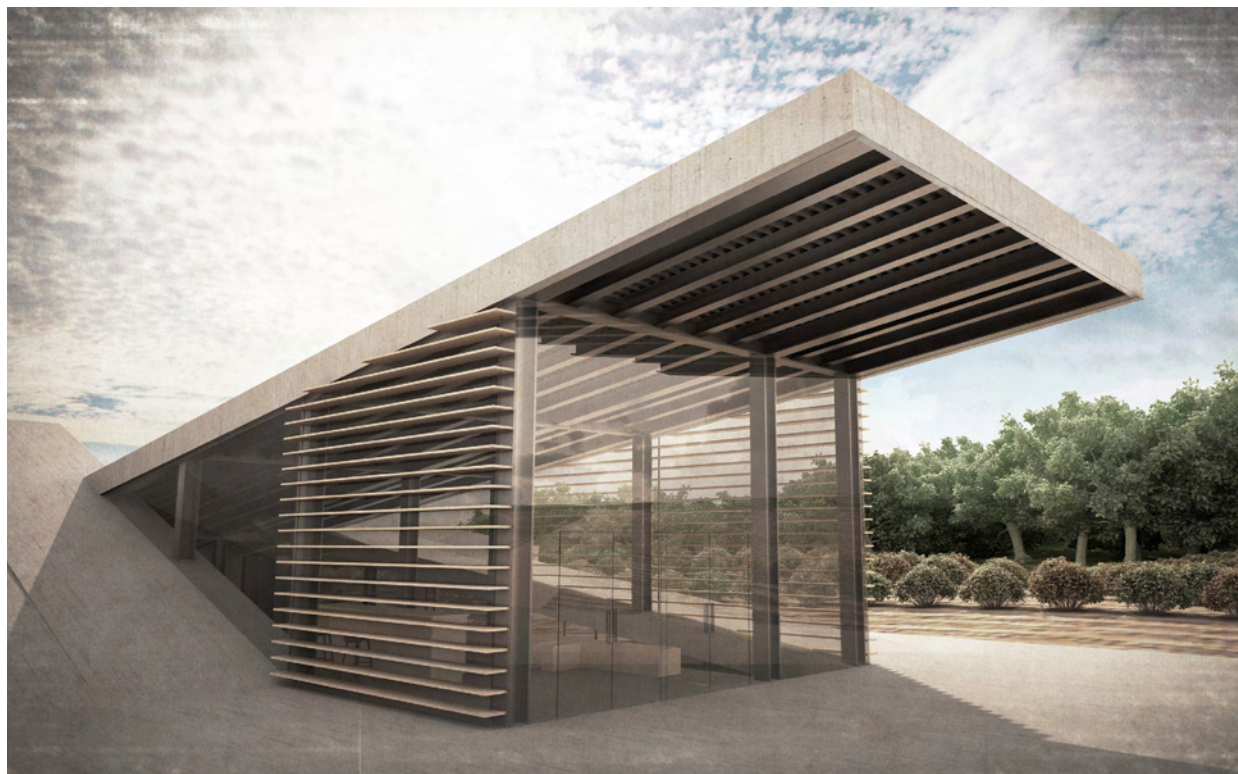

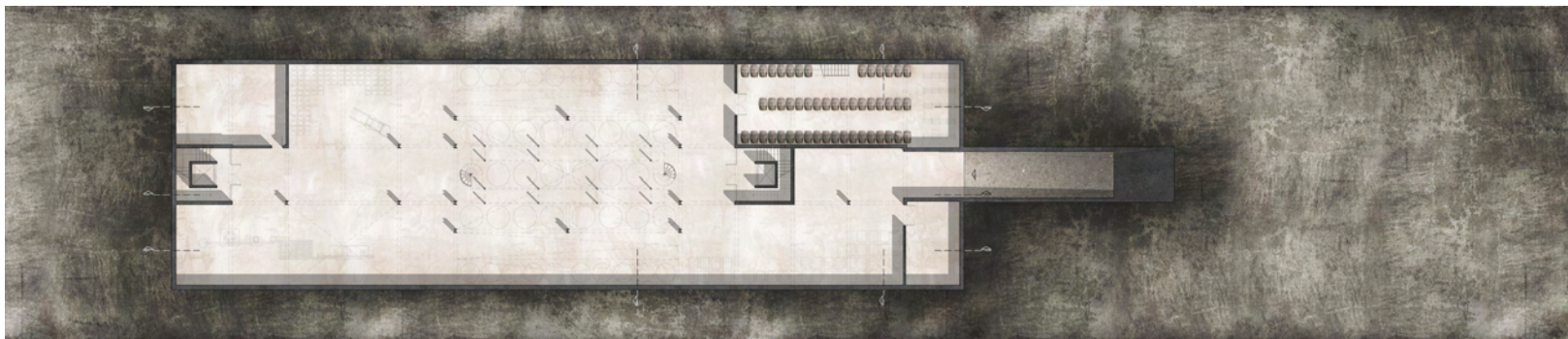
κάτοψη στάθμης + 0.00

κάτοψη στάθμης - 4.50

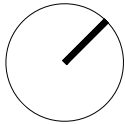

Επιπέδιο στοκάρου Τοπικόταμα Τατοίου
αποκατάσταση λειτουργίας και αναβίωση της αμπελοοικονομίας άρρωστων ατόμων

Τομή 1

κάτοψη στάθμης - 8.70

Οινοποιείο στο κτήμα Τατοίου
αποκατάσταση λειτουργίας και αναβίωση των αμπελοοικονικών δραστηριοτήτων

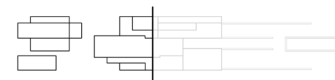
Τομή 2

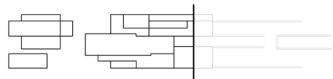
Τομή 3

Οινοποιείο στο κτήμα Τατοίου
αποκατάσταση λειτουργίας και αναβίωση των αμπελοοικονικών δραστηριοτήτων

Τομή 4

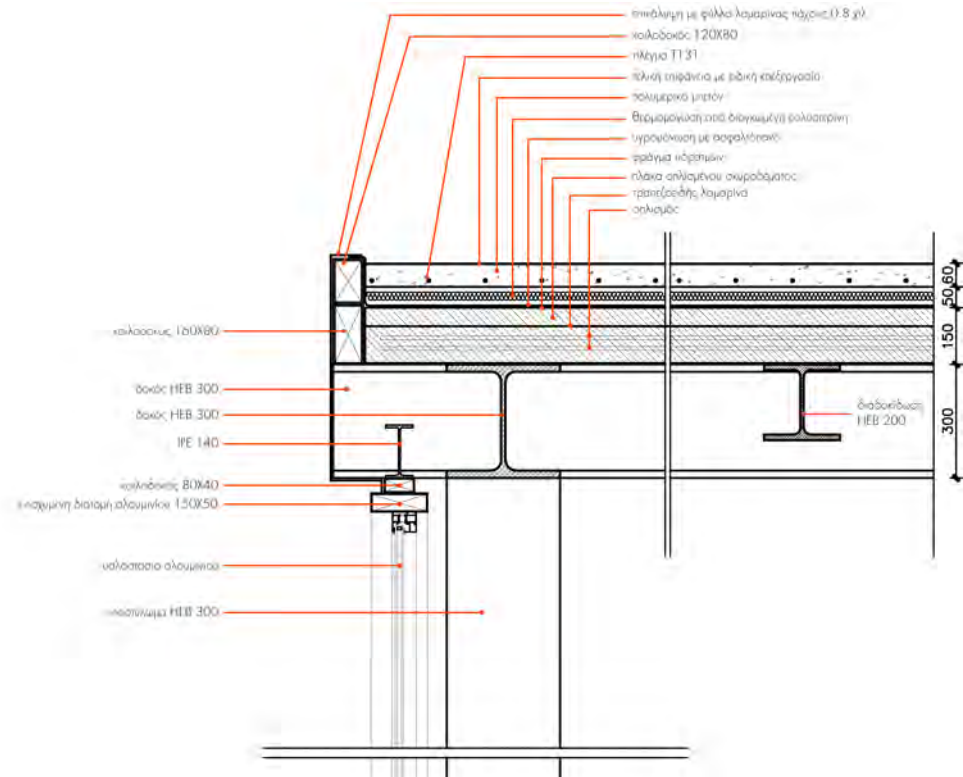
Τομή 5

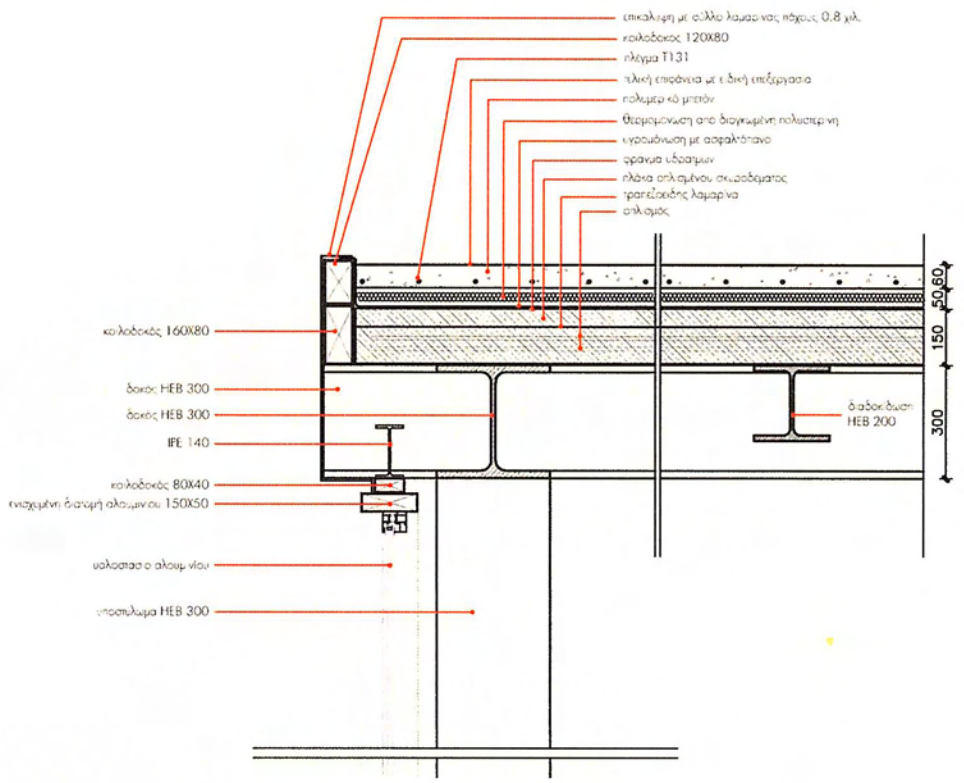

Οινοποιείο στο κτήμα Τατοίου
αποκατάσταση λειτουργίας και αναβίωση των αμπελοοινικών δραστηριοτήτων

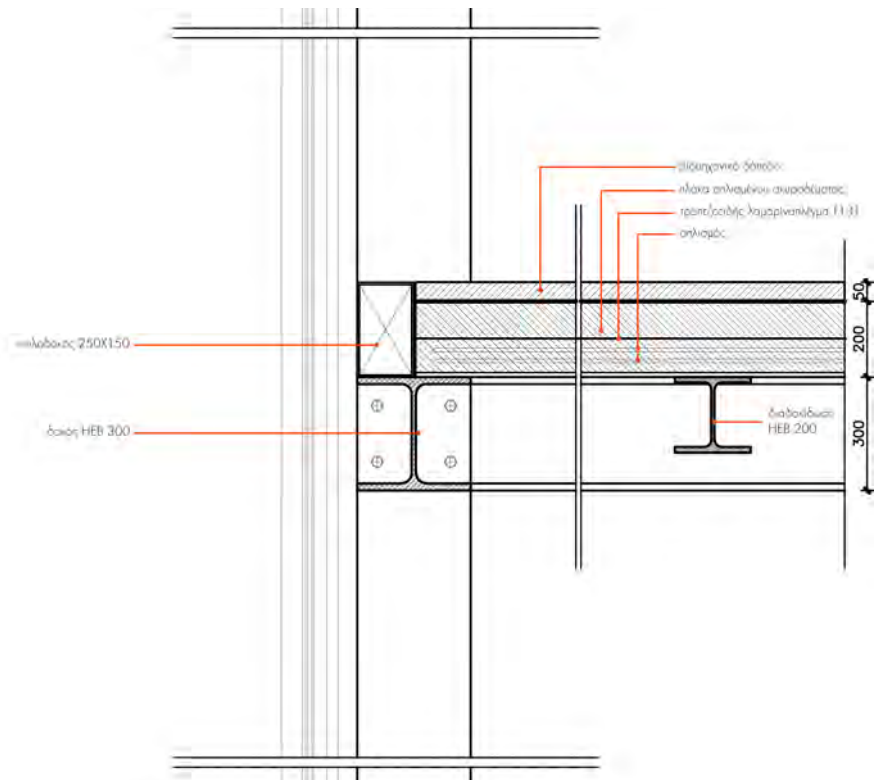

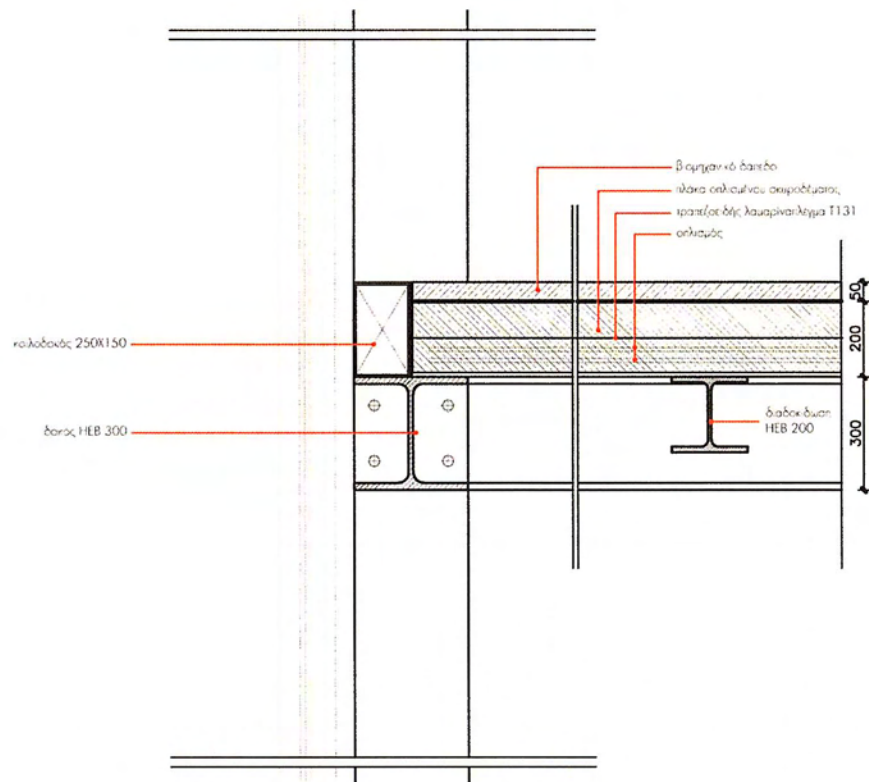
Κατασκευαστική λεπτομέρεια οροφής

Οινοποιείο στο κτήμα Τατοίου
αποκατάσταση λειτουργίας και αναβίωση των αμπελοοικονικών δραστηριοτήτων

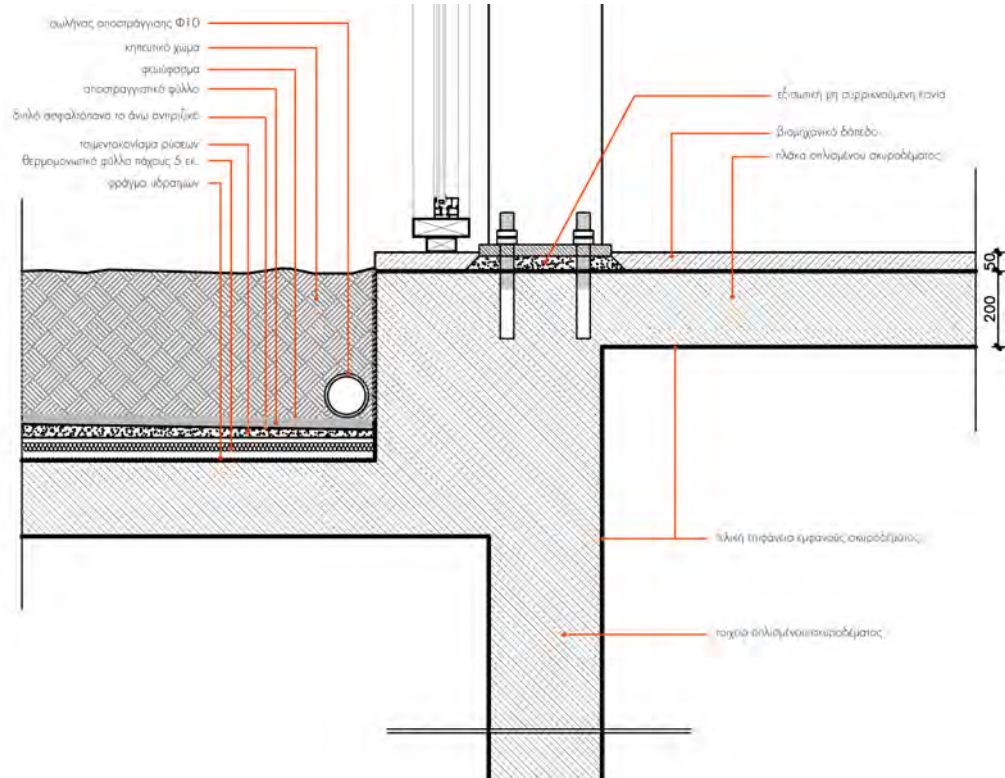

Κατασκευαστική λεπτομέρεια
μεσοπατώματος

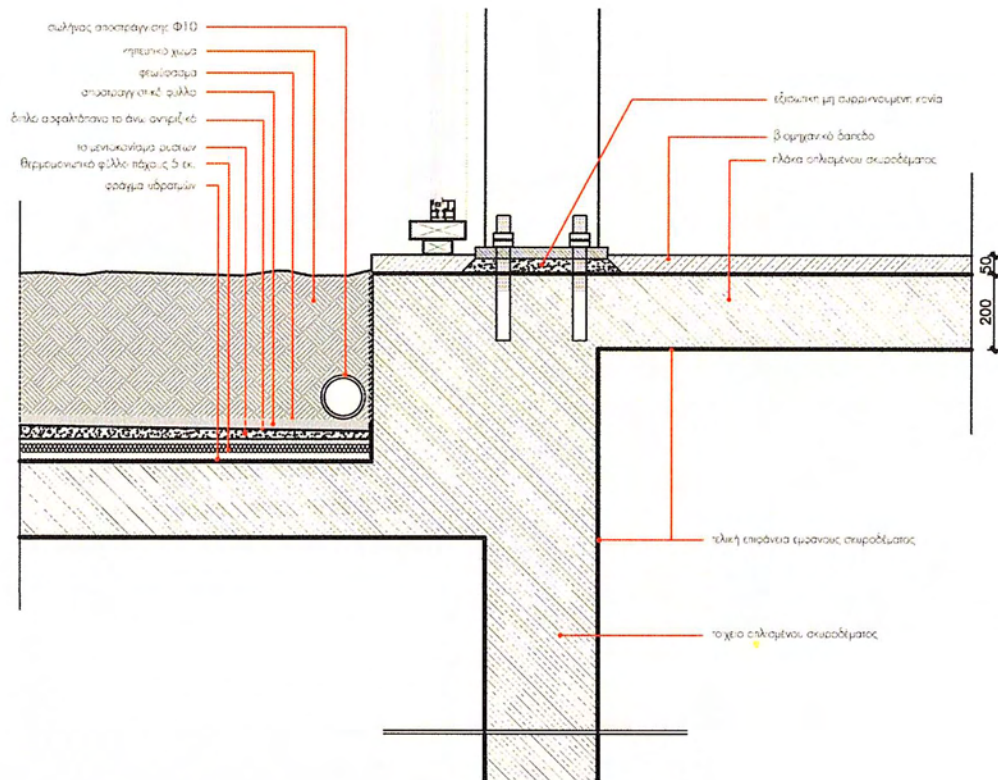
Οινοποίηση στο κτημα Τατοΐου
αποκατάσταση λειτουργίας και αναβίωση των απελευθερωμένων δραστηριοτήτων

Κατασκευαστική λεπτομέρεια
μεσοπατώματος

Κατασκευαστική λεπτομέρεια
φυτεμένου δώματος

Κατασκευαστική λεπτομέρεια
φυτεμένου δώματος